

VERF& INKT#51

Magazine van de Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten VVVF
juni 2019

INTERVIEW: EUPIA-DIRECTEUR MARTIN KANERT OVER
VEELZIJDIGHEID DRUKINKTINDUSTRIE 14 CIRCULAIRE
ECONOMIE EN VERDUURZAMING IN DE OGEN VAN
HOOGLERAAR JAN JONKER 18 VVVF ACTUALISEERT
HANDLEIDING ETIKETTERING 26 BEDRIJFSREPORTAGE
PHOENIX COATINGS ZEEWOLDE 36

Anton Paar

MASTER YOUR FLOW THE WHOLE WORLD OF VISCOMETRY AND RHEOMETRY

- From single-point to structural measurements
- From entry-level to high-end instruments
- From quality control to R&D
- From rotational viscometers to oscillatory rheometers

Get in touch: www.anton-paar.com/masteryourflow

'OP WEG NAAR DE CIRCULAIRE ECONOMIE SPEELT DE DRUKINKT-INDUSTRIE EEN VOORBEELDIGE ROL'

14

Er zullen in de wereld van de drukinkt maar weinig mensen rondlopen met evenveel kennis en ervaring als Martin Kanert. De Duitser is sinds 2006 directeur van de European Printing Ink Association (EuPIA), de Europese koepelorganisatie van de drukinktindustrie. Verf & Inkt Magazine sprak met de Europese voorman over het probleemoplossende vermogen, de veelzijdigheid en de innovatiekracht van de branche.

26

VVVF ACTUALISEERT HANDLEIDING ETIKETTERING

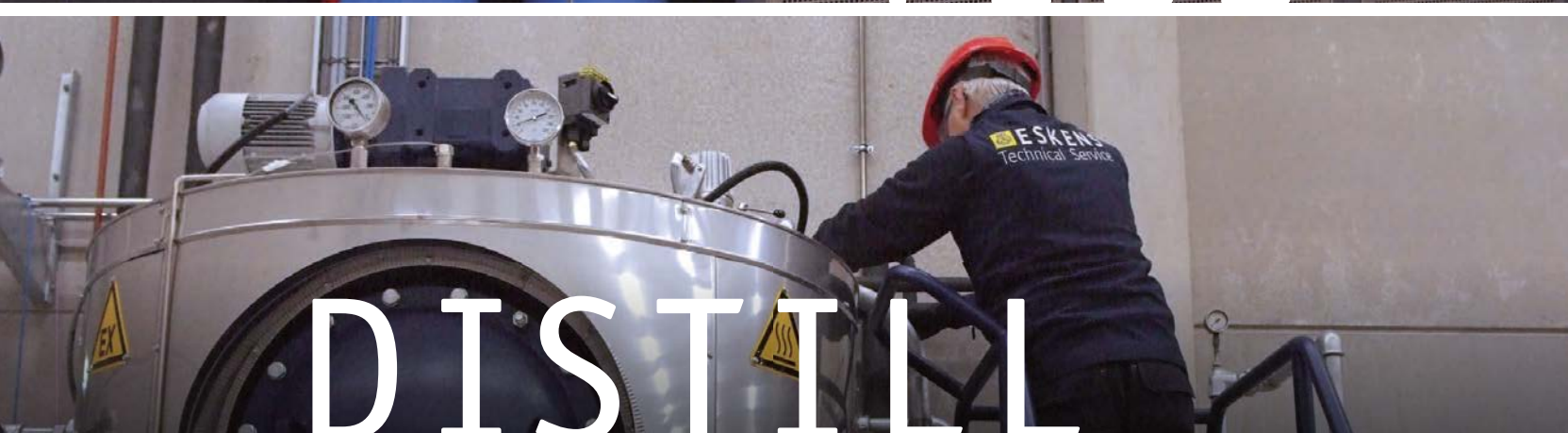
De VVVF heeft de Handleiding Etikettering aangepast aan de laatste wet- en regelgeving. Bij deze vernieuwingsslag zijn de etiketteringsvoorschriften van deel twee grondig onder handen genomen. De handleiding is bestemd voor de fabrikanten van verf, drukinkt, lijm en kit.

MILL

FILL

DISTILL

ESKENS PROCESS SOLUTIONS: YOUR PARTNER IN TECHNICAL PROGRESS

Wilt u uw productieapparaat moderniseren en optimaliseren? Eskens Process Solutions kan u helpen en adviseren. Wij zijn al meer dan 40 jaar actief in de verf-, inkt-, en coatingmarkt en zijn de officiële agent voor een aantal grote machinemerken in uw industrie: DYNO-MILL maalmolens, D.W. Renzmann wasinstallaties, Westerlins dissolvers en Scandinavian Automation afvullijnen. In Alphen aan den Rijn hebben wij onze eigen productie van mixers, doen wij de revisie van gebruikte maalmolens en hebben wij een team van engineers die onze klanten helpen met het verbeteren en uittekenen van hun productielijnen. Vertrouw ons uw projecten toe en wij zullen u niet teleurstellen.

ESKENS, MORE THAN JUST MACHINES...

www.eskens.com

INHOUD

18

'SAMENWERKING MET ANDERE PARTIJEN ESSENTIEEL VOOR CIRCULAIRE ECONOMIE'

De verf- en drukinktindustrie moet de komende jaren verder verduurzamen en invulling geven aan de circulaire economie, stellen de Europese Commissie en de Nederlandse overheid. Ook de sector zelf vindt het belangrijk om dit te doen. Maar hoe doe je dat? En waar hebben we het eigenlijk over? Dat weet Jan Jonker, hoogleraar Duurzaam Ondernemen aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

'GROEIEN MET NICHEPRODUCTEN IN EEN KRIMPENDE MARKT'

Verfproducent Phoenix in Zeewolde heeft niet alleen meerdere verfspecialzaken. Klanten kunnen eveneens terecht in de winkel bij de fabriek. "Door de interactie met de klanten in onze zaken ontstaan in het lab unieke nicheproducten, zoals verf voor en-suite deuren", zegt directeur Laurens Canté. "Hierdoor groeien wij nog steeds in een krimpende markt."

36

7 VOORWOORD THEO WEMMERS

Een leefbare wereld voor onze kinderen

8 PROJECT IN BEELD

Sika Nederland leverde ruim 2000 vierkante meter Pulastic sportvloeren voor de Van der Knaaphal in Ede

10 #NWS/SECTOR

Selectie van nieuws en ontwikkelingen in de verf- en drukinktsector

30 #VVVF/JAARDAG

Foto-impressie Jaardag in Maarssen

33 GASTCOLUMN

Colette Alma, scheidend directeur VNCI, over belang samenwerking in de keten

34 BEROEP IN BEELD

Frank Huisman-Mudibo (36) is allround productiemedewerker bij Anker Stuy 'Verf heeft alles met mijn passie te maken'

31 #NWS/VVVF

Nieuws en service van de vereniging

45 PODIUMPAGINA'S

Bedrijven presenteren nieuwe producten en diensten voor de sector

OP DE COVER

Het gebouw Atlas van de TU Eindhoven, dat in maart 2019 werd geopend, haalde als eerste in Nederland het BREEAM Outstanding certificaat voor een gerenoveerd onderwijsgebouw.

Atlas is na de renovatie een stuk duurzamer, met energiezuinige installaties en een zeer isolerende glazen vliesgevel. Alle toegepaste Sigma Coatings producten van PPG voldoen aan de BREEAM HEA9 credit. Ze bevorderen volgens de verfproducent een gezonde en goede kwaliteit van de binnenlucht. Daarnaast heeft een aantal producten het DUBO-keurmerk.
Foto: Anja Tuinder, Fotostudio Eye 4 You

cilindrische verfblikken ImCare®

optimale bescherming

bodem, ring en deksel

RL en TT sluitingen

3-delig

premium uitstraling

offset bedrukking

zelfklevend etiket

met draaghengsel

100% recyclebaar

van 125 ml t/m 4 liter

Mus Verpakkingen

Blik bepalend

Mus Verpakkingen BV | Herfordstraat 9 | 7418 EX | NL - Deventer
T +31 (0)570 629 229 | info@musverpakkingen.nl | www.musverpakkingen.nl

VOORWOORD

EEN LEEFBARE WERELD VOOR ONZE KINDEREN

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN van de aarde raken op. En door CO₂-uitstoot en ontbossing verandert het klimaat. Daarom vaart het kabinet Rutte III een ambitieuze koers op klimaatgebied.

De afgelopen maanden is er door het bedrijfsleven, de politiek en andere belanghebbenden onderhandeld om tot een ontwerp-klimaatakkoord te komen. Hoewel de definitieve maatregelen nog niet bekend zijn, zullen bedrijven aan de slag moeten om hun energieverbruik en daarmee hun CO₂-uitstoot nog verder naar beneden te brengen. Wereldwijd gezien is het een druppel op een gloeiende plaat, maar de systeemtransitie van onze energievoorziening biedt ook kansen voor het bedrijfsleven. Zo kan Nederland wellicht uitgroeien tot dé internationale hotspot voor innovatieve verduurzamingsoplossingen.

De reductie van de CO₂-uitstoot gaat hand in hand met een ander belangrijk doel van de Europese en Nederlandse overheid: de overgang van een lineaire naar een circulaire economie. In deze circulaire economie bestaat geen afval meer. Sterker nog: afval is dé nieuwe grond-

stof. Alles wat we nu gebruiken, gebruiken we straks steeds opnieuw, is het vergezocht. De circulaire economie stapt dus af van de lijn 'produceren, consumeren en daarna weggooien.' Welke rol de verf- en drukinktindustrie hierbij kan spelen, leest u dit nummer in het interview met Jan Jonker, hoogleraar duurzaam ondernemen van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Uit zijn verhaal komt het beeld naar voren dat samenwerking tussen bedrijven in de keten essentieel is om van de transities waar wij voor staan een succes te maken. Er zijn vele wegen die naar Rome leiden en niet alle problemen zijn in één keer op te lossen. Tegelijkertijd kan de verf- en drukinktsector niet achteroverleunen en zal ook de VVVF-achterban zijn steentje bij moeten dragen.

De VVVF ondersteunt hierbij de leden op verschillende manieren. Bijvoorbeeld via bijeenkomsten en publicaties om ze te inspireren om hun bedrijfsvoering en producten nog verder te verduurzamen. Een mooi voorbeeld is de Themabijeenkomst Energie op 19 juni in Veenendaal. Experts van een energie-adviesbureau delen hun kennis met de leden en geven praktijkvoorbeelden om energie te besparen. Uiteraard is het aan de leden zelf welke ambitie ze hierbij aan de dag leggen. Ik wil er in ieder geval werk van maken om voor mijn drie kinderen een gezonde en leefbare wereld na te laten. Doet u mee?

THEO WEMMERS, voorzitter VVVF

SIKA LEVERT PULASTIC SPORTVLOEREN IN DE VAN DER KNAAPHAL IN EDE

Sika Nederland leverde ruim 2.000 m² Pulastic sportvloeren in de Van der Knaaphal in Ede die in de zomer van 2018 is geopend. De azuur- en capriblauwe vloeren liggen in de topsporthal, de bergingen en de dojo. De topsporthal is 28 meter breed en 48 meter lang en op te delen in drie gelijke delen via scheidingswanden. De 1.200 tribuneplaatsen zijn te bereiken via de eerste verdie-

ping. Op die verdieping zijn ook de horeca, fitnessruimte en dojo te vinden. De sporthal draagt bij aan een duurzaam Ede. De hal is energiezuinig door warmte- en koudeopslag en ledverlichting. De energie die nodig is, komt van hernieuwbare energiebronnen, zoals zonne-energie en het warmtenet Ede.

FOTO: SIKA NEDERLAND

NWS/SECTOR

STUDENTEN RESTAUREREN 18E EEUWS LANDHUIS MET SIKKENS VERF

Een groep vierdejaars studenten van het Cibap excellentietraject restauratieschilder werkte onlangs mee aan de restauratie van een 18e eeuwse landhuis, laat barok-rococostijl op het Landgoed Waterland in Velsen-Zuid. Hierbij gebruiken ze watergedragen verf van Sikkens, een merk van AkzoNobel. De restauratie vond plaats als onderdeel van de lesmodule 'Polychromie'. Polychromie, wat letterlijk veelkleurig betekent, werd veel in de klassieke oudheid en middeleeuwen toegepast. Doordat men in de renaissance en barok de klassieke oudheid als voorbeeld nam, zijn de meeste werken uit deze kunststromingen vaak overgeschilderd. Niet de kunstenaar zelf, maar een aparte vakman bracht de kleuren aan, in het bijzonder op beelden en

bouwwerken. De studenten bestudeerden eerst de kleuren die in de 18e eeuw werden gebruikt. Vervolgens ontwierpen zij een kleurplan onder leiding van restaurator Randolph Algera. Hierna brachten de studenten in twee weken op de decoratieve ornamenten van wanden, plafonds en deuren in het landhuis de kleurrijke schilderingen aan met watergedragen verf van het merk Sikkens. Voor de deuren en kozijnen hebben ze Sikkens Rubbol BL Rezisto Satin toegepast. Hier is volgens Cibab bewust voor gekozen omdat de studenten binnen aan de slag waren. De studenten die meewerkten aan dit project worden opgeleid tot Excellent restauratieschilder. Ze volgen de laatste twee jaar naast hun reguliere opleiding, het excellentietraject restauratieschilder. Zo leren ze restaureren op het hoogste niveau.

www.cibab.nl

GOED CORROSIEMANAGEMENT VAAK ONDERBELICHT

Corrosie kan onverwacht en hard toeslaan, met grote gevolgen voor kosten en veiligheid. Dat zegt prof. Arjan Mol, hoogleraar corrosietechnologie en elektrochemie. Goed integraal projectmanagement kan een hoop ellende voorkomen, stelde Mol op 17 april 2019 in zijn intrede 'Rust Roest' aan de Technische Universiteit in Delft. "Bij het ontwerpen en produceren van metalen constructies wordt doorgaans op alle aspecten van het project gelet. Maar helaas is goed corrosiemanagement vaak een onderbelicht onderdeel", zegt Arjan Mol. "Er is vaak te veel focus op de prijs, waardoor corrosiemaatregelen onder druk komen te staan. Het resultaat: een grote kans dat later, bij het onderhoud en beheer van een constructie, de kosten uit de pan rijzen. Met goed corrosiemanagement kan dit worden voorkomen." Een goede bescherming tegen corrosie heeft een positief effect op de conditie en levensduur van bouwwerken en op de kosten- en veiligheid. Weloverwogen keuzes in het ontwerpproces zijn dan ook een topprioriteit, volgens Mol.

www.tudelft.nl

NIEUWE STAP IN OVERSCHAKELING RIGO-MERK

Met de nieuwe vormgeving van het assortiment heeft RIGO Verffabriek weer een stap gezet in de gehele overschakeling van al haar producten naar het RIGO Verffabriek-merk. Vanaf 29 april 2019 brengt het bedrijf een compleet vernieuwd ROYL assortiment. Ook een groot deel van de Aquamarijn-olieproducten gaat voortaan verder onder de naam ROYL. Bij de vernieuwingsslag hebben de verpakkingen niet alleen een nieuw uiterlijk gekregen, de bestaande producten zijn ook slimmer verpakt en er zijn nieuwe producten aan toegevoegd. De assortimenten van Aquamarijn en ROYL zijn bovendien samengevoegd tot één overzichtelijk geheel.

www.rigoverffabriek.nl

PPG BEDANKT SCHILDERS TIJDENS NATIONALE SCHILDERSDAG

PPG organiseerde op 3 april 2019 weer de Nationale Schildersdag. De verfproducent bedankte met Sigma Coatings de schilders die elke dag in weer en wind Nederland mooi aan het maken zijn. Vierenzestig equipes van PPG/Sigma met steeds minstens twee man aan boord reden dwars door Nederland om tamelijk willekeurig schildersprojecten te bezoeken en schilders attenties te geven, zoals petjes en chocolade. Daarnaast werden prijzen uitgereikt aan de leukste, grappigste, stoerste, netste en

knapste schilder van Nederland. Schilders konden zich hiervoor zelf aanmelden en moesten vervolgens hun best doen om zoveel mogelijk mensen op zich te laten stemmen. Het resultaat? Leo Brugman mag zich een jaar lang de netste schilder van Nederland noemen. Robin Hoffman de vrolijkste, Lydia Brouwer de stoerste en Rien Ströhmeijer de knapste schilder van Nederland.

GEMEENTE BUREN MAAKT 1-APRILGRAP MET VERF

De gemeente Buren plaatste 29 maart 2019 een bericht op de site waarin ze aangaf van plan te zijn om het gemeentehuis te verven. Hiermee wilde de gemeente aandacht vragen voor haar duurzaamheidsplannen. Door het gemeentehuis met speciale verf te behandelen, zou Buren door de weerskaatsing van het zonlicht de effecten van klimaatverandering tegen willen gaan.

In een poll zouden de bewoners op 1 april kunnen kiezen voor de volgende opties:

- Wit: optimale weerskaatsing van het zonlicht en dus de meest duurzame keuze
 - Groen: optimale landschappelijke inpassing
 - Oranje: Oranjestad Buren bestaat dit jaar 625 jaar
 - Andere kleur, namelijk ...
- Het bericht heeft de nodige

reacties losgemaakt. Zoals sommigen al vermoedden, ging het inderdaad om een 1-aprilgrap. Dat geldt overigens niet voor de verf. Zo vond Chromaflo in 2015 een pigment uit dat zonlicht reflecteert. Daardoor kan nu ook de opwarming van bijvoorbeeld auto's en gebouwen met een donkere kleur worden voorkomen.

www.chromaflow.com

KEIM IS PARTNER IN VERF- EN KLEURCONCEPT VOOR MUSEUM DE LAKENHAL

Museum De Lakenhal in Leiden lanceerde eind 2018 een nieuw Rembrandtpalet. Het is ontworpen door het ontwerpersduo Kolk en Kusters en geproduceerd met minerale verf van KEIM. Museum De Lakenhal opent vanaf 20 juni 2019 weer haar deuren. Na een grondige verbouwing en restauratie geeft zij het museum weer terug aan het publiek met een gratis openingsfestival van 20 t/m 23 juni. Het Rembrandtpalet is toegepast in alle collectiezalen die gewijd zijn aan de verzamelingen van beeldende kunst, kunstnijverheid en geschiedenis van het museum. KEIM is niet alleen verantwoordelijk voor interieurtoepassingen in het museum, maar ook voor de behandeling van het natuursteen aan de buitenkant van het 17e-eeuwse gebouw. Directeur Kees Mylanus van KEIM: "Het pand van Museum De Lakenhal bestaat uit oud en nieuw en wekt interesse van zowel restauratie-architecten als nieuwbouw-architecten. Dat is voor KEIM ook de waarde

Foto: Karijn Borghout

van het totale project; minerale verftechnieken worden zowel op het gerestaureerde als op het

nieuwbouw gedeelte gebruikt. Wij vinden het buitengewoon om dat verhaal over te kunnen brengen, dankzij Museum De Lakenhal." Technisch productmanager Frank Ankum van KEIM leverde technische ondersteuning aan het ontwerpersduo. In het najaar organiseert KEIM samen met de Lakenhal een symposium in het museum over de totstandkoming van het Rembrandtpalet en de rol van KEIM bij de toepassing van minerale verven.

ALTIJD EN OVERAL OP DE HOOGTE BLIJVEN?

Dat kan!
Neem een abonnement op onze nieuwsbrief Verf&Inkt Netwerk.
Meld je aan via www.vvuf.nl

Processing Equipment for Coatings & Ink Industry

- Mixing
- Dispersing
- Grinding
- Sieving
- Filling
- All types of grinding media available from stock

E & R B.V.

Stoomloggerweg 1 - 3133KT Vlaardingen
T 010 4601544 - info@er-bv.com - www.er-bv.com

Uw partner voor kunststof verpakkingen voor:

- Pigmentpasta
- Watergedragen autoreparatielak
- Verf
- Drukinkt

Zowel standaard potten als nagenoeg restloos leegbare speciaalverpakkingen.

Voor meer informatie en voorbeelden kijk op www.bema.nl

Deltastraat 14,
4301 RC Zierikzee

Tel. +31 111 418807
info@bema.nl

productemissiontesting.vito.be

Erkend labo VOC-emissietesten i.k.v nationale/Europese/Amerikaanse wetgevingen + EMICODE, M1, Blue Angel, Europees Ecolabel, Floorscore, AllergyCertified, Natureplus,...

UL approved **GREENGUARD** test labo

Rapport & service op maat
+ andere coatingtesten:
productemissiontesting.vito.be/coatings

Contact:

marc.lor@vito.be
+32 14 33 69 93

jeroen.vandeun@vito.be
+32 14 33 69 63

productemissiontesting.vito.be

KONINKLIJKE VAN WIJHE VERF ONTVANGT MEIDEN OP GIRLSDAY

Koninklijke Van Wijhe Verf ontving op 11 april 15 enthousiaste meiden van basisschool De Sprankel uit Zwolle. Ze namen een kijkje bij het maken van verf tijdens Girlsday. Het initiatief van VHTO, Landelijk Expertisebureau meisjes/vrouwen en bèta/techniek, is bedoeld om meisjes kennis te laten maken met bèta, techniek en ICT. Een aantal vrouwelijke medewerkers, waaronder de technisch specialisten Rianne Altena en Astrid Wijnbergen, ontvingen de meiden. De verfproducent is ervan overtuigd dat Girlsday de interesse voor techniek aanwakert. Het kan een dag zijn waar de meisjes met een goed gevoel aan terugdenken als ze voor de keuze staan 'welke sector of welk profiel ga ik kiezen?', en 'welke opleiding ga ik volgen?' Tijdens de rondleiding door de fabriek zagen de meiden hoe de medewerkers verf maken. Ook kregen ze uitleg over de verschillende merken van Koninklijke Van Wijhe Verf; Wijzonol, Ralston en Rebel Paints. En in het R&D-lab

zagen ze hoe verf wordt ontwikkeld. Ook maakten de meisjes zelf verf aan de hand van het Verfexperiment ontwikkeld door C3 (Centrum Jongeren Communicatie Chemie) en de VVVF.

www.vanwijhe.nl

VERF MAKEN OP SLOW ART DAY

Verfstoffen, verf maken en de verf gebruiken stonden centraal op de Slow Art Day op 6 april 2019 in het Markiezenhof in Bergen op Zoom. Docent oude schildertechnieken Lukas Stofferis, ging in op de geheimen van verf maken en hoe je deze kunt gebruiken. Stofferis praatte over de directe omgeving van Bergen op Zoom waar nog niet eens zo lang geleden planten werden verbouwd voor het maken van kleurstoffen. De verven werden gebruikt voor stoffen en kleding, maar ook voor het maken van lakken waarmee oude schilderijen werden geschilderd. Stofferis vertelde waar de verfstoffen vandaan kwamen en hoe ze werden bewerkt. Museumbezoekers blijken gemiddeld

slechts 17 seconden naar een kunstwerk te kijken. Initiatiefnemers achter Slow Art Day willen mensen langer naar beeldende kunst laten kijken.

www.slowartday.com

AKZONOBEL OPENT R&D INNOVATIECENTRUM IN GB

De Brexit-dreiging doet verschillende bedrijven vertrekken uit Groot-Brittannië, maar AkzoNobel heeft er fors geïnvesteerd. Begin maart 2019 heeft AkzoNobel in de Britse plaats Felling een R&D innovatiecentrum geopend. Een belangrijk onderdeel is het nieuwe applica-

tie- en testlaboratorium. In het nieuwe R&D innovatiecentrum testen onderzoekers nieuwe producten voor de maritieme-, olie- en gasindustrie onder extreme omstandigheden, zoals temperatuurbestendigheid, brand en hoge druk. AkzoNobel investeert 12,6 miljoen euro in het onderzoeks- en ontwikkelcentrum. Sinds 2011 investeert de AkzoNobel 31,6 miljoen euro in de productielocatie in Felling. AkzoNobel investeerde recentelijk eveneens in laboratoria in Shanghai en Strongsville (VS). Wereldwijd werken er 3000 wetenschappers in 70 laboratoria van AkzoNobel.

www.akzonobel.com

KLUTHE BENELUX: 100 JAAR DUURZAME CHEMIE

Kluthe Benelux bestaat honderd jaar. Wat in 1919 begon als een moderne 'electrische verffabriek', is nu een internationaal toonaangevend specialist in oppervlaktebehandeling. Directeur Jeroen Westerveld: "Wij bewijzen dat chemie en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan". Kluthe investeert veel in onderzoek en innovatie en zet duurzame chemie voorop. Oud-directeur

Jan Westerveld (70): "Als chemiebedrijf hebben we ook een maatschappelijke functie. Wij willen een leefbare wereld overdragen aan onze kinderen en kleinkinderen. Dat betekent dat we moeten investeren in slimme technologieën en schone productieprocessen. Daarom ontwikkelt Kluthe producten die veilig zijn voor mens en milieu en die al effectief zijn in lage doseringen en bij lage verwerkingstemperaturen."

www.kluthe.nl

MARTIN KANERT, DIRECTEUR EUROPESE DRUKINKTORGANISATIE:

'OP WEG NAAR DE CIRCULAIRE ECONOMIE SPEELT DE DRUKINKTINDUSTRIE EEN VOORBEELDIGE ROL'

Er zullen in de wereld van de drukinkt maar weinig mensen rondlopen met evenveel kennis en ervaring als Martin Kanert. De Duitser is sinds 2006 directeur van de European Printing Ink Association (EuPIA), de Europese koepelorganisatie van de drukinktindustrie. Verf & Inkt Magazine sprak met de Europese voorman over het probleemoplossende vermogen, de veelzijdigheid en de innovatiekracht van de branche.

TEKST: KEES JAN VAN KESTEREN

Hoe staat de drukinktindustrie ervoor?

"Iedereen weet dat er een duidelijke trend gaande is: er wordt minder drukinkt verkocht. Zetten we 2018 af tegen 2017, dan hebben we het over een achteruitgang van 3,1 procent in hoeveelheid en 1,5 procent in financiële waarde. Drukinkt wordt voornamelijk gebruikt voor verpakkingen en voor media-uitingen. Zoomen we nog wat dieper in op de cijfers, dan zien we dat vooral voor media-uitingen de vraag naar drukinkt daalt. Vergelijken we 2018 met het voorgaande jaar, dan is de daling daar 6,9 procent in hoeveelheid en 6,6 procent in waarde."

Hoe komt dat?

"Dat is een gevolg van externe ontwikkelingen. De leesgewoontes van mensen veranderen. Internet is de afgelopen jaren een belangrijke nieuwsbron geworden. De oplages van kranten en tijdschriften dalen. Daaraan gekoppeld verschijnen er ook veel minder reclamefolders. En ga 's zomers maar eens naar het strand. Vroeger lazen mensen een boek, tegenwoordig heeft bijna iedere lezer een e-reader. Als drukinktindustrie hebben we onder deze ontwikkelingen te lijden. Dus puur kijkend naar de productiecijfers zijn de vooruitzichten niet ongelofelijk rooskleurig."

Zijn die ontwikkelingen te stoppen?

"Ik heb geen glazen bol. De vraag naar drukinkt aan de mediakant zal nooit dalen naar nul. Boeken, kranten, tijdschriften zullen altijd blijven bestaan en sommige segmenten van de gedrukte media floreren ook. Denk aan glossy's. Het lijkt me dus geen risicovolle voorspelling om te denken dat de vraag aan deze kant van de markt nog wat zal dalen om dan te stabiliseren."

Hoe reageert de markt op deze ontwikkelingen?

"Na een periode van fusies en overnames, zitten we nu in een fase van consolidatie. Er zijn vier grote producenten van drukinkt voor media-uitingen over. Drie daarvan hebben een dubbele focus en maken inkt voor zowel media als verpakkingen, een produceert uitsluitend drukinkt voor publicaties."

Inkt voor verpakkingen is dus de kurk waar de branche op drijft?

"Nou, dat is ook weer niet helemaal waar. Nog altijd wordt zo'n 45 procent van alle geproduceerde drukinkt gebruikt voor media-uitingen. Maar het aandeel inkt voor verpakkingen groeit dus. Daarnaast biedt de inkt voor verpakkingen onze industrie ook de kans om te

'ALS HET GAAT OM
DUURZAAMHEID
EN VEILIGHEID
WORDEN ER
STEEDS HOGERE
EISEN GESTELD
AAN DE DRUKINKT.
WE ZIJN AL HEEL
GOED OP WEG OM
DEZE UITDAGINGEN
HET HOOFD TE
BIEDEN EN DAT
BLIJVEN WE
NATUURLIJK OOK
DOEN'

OVER MARTIN KANERT

Martin Kanert (1962) studeerde scheikunde in Dortmund en Aken. Sinds 1995 werkt hij in de drukinktindustrie. In 2006 werd hij directeur van de Europese koepelorganisatie EuPIA, dat deel uitmaakt van CEPE, de Europese brancheorganisatie voor producenten en importeurs van verven, drukinkten en artistieke verven. Sinds 2009 zit hij daarnaast ook in de directie van de Duitse brancheorganisatie voor de verf- en drukinktindustrie (VdL).

laten zien dat we veelzijdig en creatief zijn, innovatiekracht hebben en beschikken over probleemoplossend vermogen.”

Waar blijken deze eigenschappen uit?

“De branche staat voor een aantal uitdagingen de komende jaren. Als het gaat om duurzaamheid en veiligheid worden er steeds hogere eisen gesteld aan de drukinkt. We zijn al heel goed op weg om deze uitdagingen het hoofd te bieden en dat blijven we natuurlijk ook doen. Onze industrie is echt voorbeeldig bezig op weg naar de circulaire economie en om de veiligheid van onze producten nog verder te verbeteren.”

Welke stappen heeft de branche al gezet om duurzamer te worden?

“Dat splits ik het liefste in twee aspecten: productveiligheid en de circulaire economie. Bij circulair gaat het dan voornamelijk om recycleren, waarbij de recycleerbaarheid van bijvoorbeeld krantenpapier weer hele andere vragen opwekt dan die van verpakkingsmateriaal. Op deze onderwerpen werken we samen met onze partners aan verbeteringen. Gaat het om productveiligheid, dan ben ik trots op het uitsluitingsregister dat we met EuPIA al meer dan twintig jaar hanteren voor drukinkt en aanverwante producten. Dit register geldt voor alle soorten drukinkt, alle drukprocessen en alle toepassingsgebieden. De politiek heeft bepaald dat bijzonder gevaarlijke stoffen standaard niet in drukinkt gebruikt mag worden. Bij inkt voor levensmiddelverpakkingen gaan wij nog verder dan de politiek en voeren een strenger beleid.”

En lukt het om de recycleerbaarheid te vergroten?

“Ook op dit onderwerp is de branche zeer geëngageerd. Vanuit

EuPIA zitten we in twee taskforces over het recycleren van kunststof en het recycleren van papier. We werken intensief samen met onze stakeholders. Dat moet ook. Want drukinkt zelf wordt niet gerecycled. Alleen het materiaal waarop iets wordt gedrukt, wordt opnieuw gebruikt. Met EuPIA hebben we drie jaar geleden onderzoek gedaan naar de ecologische voetafdruk van drukinkt. In de totale recyclingketen zorgt drukinkt voor slechts 2 tot 4% van de ecologische belasting. Intensieve samenwerking in de hele keten is nodig om echt duurzame resultaten te behalen.”

Wie zijn de belangrijkste stakeholders?

“Dat zijn in dit geval de producenten en verwerkers van papier en verpakkingsmateriaal. Met de papiersector hebben we in de loop der tijd echt een samenwerking op basis van vertrouwen opgebouwd. Ook met de kunststofindustrie hebben we een vruchtbare samenwerking gevonden. We weten dat we het echt samen moeten doen om succesvol te zijn. Dat vraagt begrip voor elkaar en een gemeenschappelijk doel. Zo ziet de politiek het overigens ook het liefst. Politici, zowel in Europa als op nationaal niveau, houden het meest van sectoren waar harmonieus samengewerkt wordt.”

Maar de drukinktindustrie kan toch ook zelf stappen zetten?

“Dat doen we ook. De branche investeert in de ontwikkeling van inkt die volledig van het substraat verwijderd kan worden. Dit noemen we ‘de-inking’. Binnen de European Paper Recycling Council, waar EuPIA lid van is, hebben we zogenaamde ‘de-inking scorecards’ ontwikkeld, waarop te zien is in welke mate inkt van materiaal verwijderd kan worden en met welke inkt op welk materiaal de beste resultaten worden bereikt. Deze scorecards zijn

'GAAT HET OM PRODUCTVEILIGHEID, DAN BEN IK TROTS OP HET UITSLUITINGSREGISTER DAT WE MET EUPIA AL MEER DAN TWINTIG JAAR HANTEREN VOOR DRUKINKT EN AANVERWANTE PRODUCTEN'

inmiddels breed omarmd. Ook aan de technische kant gebeurt er veel. Samen met de printindustrie wordt momenteel de ontwikkeling en de toepassing van mineraalolievrije kranteninkt getest. Wij ondersteunen twee grote pilots daaromtrent, eentje in Duitsland en eentje in Frankrijk."

Wat kan een Europese koepel als EuPIA bijdragen aan dit proces?

"Als EuPIA hebben we circa tachtig leden en - samen met nationale brancheorganisaties als de VVVF - komen wij op voor hun belangen. Wij hebben intensief contact met Europese beleidsmakers op onderwerpen die voor hen van belang zijn. We hebben ons erg ingespannen voor Europese regulering van de eisen aan drukinkt voor levensmiddelvepakkingen. Samen met partners in de productieketen hebben we de Europese Commissie een concept voorgelegd dat de basis zou kunnen vormen voor een Europese regeling. De Europese Commissie heeft er positief op gereageerd. Op dit moment is het echter geen Europese prioriteit om deze regulering op te leggen. Dat is jammer, omdat het voor onze branche natuurlijk voordelig zou zijn als er Europese regulering komt en we niet het gevaar lopen dat ieder land een eigen regels op gaat stellen.

Waarom is het nu geen Europese prioriteit om tot uniforme regelingen te komen?

"Dat heeft voornamelijk te maken met de staat van de huidige regelgeving op dit gebied, de verordeningen met eisen aan voedselcontactmaterialen. De Europese Commissie houdt deze verordeningen op dit moment tegen het licht en houdt nu evaluatierondes. Daar werken wij vanuit EuPIA vanzelfsprekend van harte aan mee. De Commissie verwacht begin 2020 de resultaten van haar onderzoek

te publiceren. Dan wordt duidelijk of en in hoeverre aanpassingen aan de verordeningen nodig zijn en in hoeverre onze voorstellen in overweging worden genomen. We blijven in elk geval werken aan het verfijnen en verbeteren van onze voorstellen."

Wat kan daar nog aan verbeterd worden?

"Met onze voorstellen willen we een totaalpakket bieden. Het veilige gebruik van de zogeheten "Direct Food Contact Inks" zal worden beschreven. Ook werken we aan onze methodiek om de migratie van stoffen bij substraten die niet van kunststof zijn te controleren."

Welke Europese ontwikkelingen zijn verder nog van belang voor de drukinktindustrie?

"Europese regels zijn altijd in ontwikkeling. Denk aan de REACH-verordening en de omvangrijke meldplicht waar nu sprake van is. Als drukinktindustrie gaat dat voor ons pas in 2024 spelen, maar het is natuurlijk een belangrijk onderwerp. Verder zijn voor ons ook de discussies rond de kwalificatie van titaandioxide en de toekomstige beschikbaarheid van conserveringsmiddelen van belang."

En welke globale ontwikkelingen vallen op?

"De grondstofbeschikbaarheid blijft hoog op de agenda staan. Een aantal grondstoffen, waarvoor we nog niet over alternatieven beschikken, moet uit China komen. Mede door de strenger geworden milieuvorschriften in China, is het de afgelopen jaren niet altijd mogelijk geweest voldoende grondstoffen te importeren. Dat is een punt van zorg en betekent voor de industrie dat je waar mogelijk voorraden aan moet leggen en altijd op zoek moet blijven naar alternatieve bronnen."

A portrait of Jan Jonker, a middle-aged man with grey hair, a beard, and glasses, wearing a dark suit jacket over a light blue shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is blurred, showing what appears to be a bookshelf.

**'SAMENWERKING MET
ANDERE PARTIJEN
ESSENTIEEL VOOR
CIRCULAIRE ECONOMIE'**

JAN JONKER,
HOOGLEERAAR DUURZAAM
ONDERNEMEN

De verf- en drukinktindustrie moet de komende jaren verder verduurzamen en invulling geven aan de circulaire economie, stellen de Europese Commissie en de Nederlandse overheid. Ook de sector zelf vindt het belangrijk om dit te doen. Maar hoe doe je dat? En waar hebben we het eigenlijk over? Dat weet Jan Jonker, hoogleraar Duurzaam Ondernemen aan de Radboud Universiteit Nijmegen. “Een circulaire economie is er bij lange na nog niet. Het is vooralsnog veel meer een mooie belofte.”

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
FOTO: GERARD WAGEMAKERS

“Ruim 25 jaar houd ik mij met het onderwerp duurzaam ondernemen bezig, en sinds een paar jaar ook met de circulaire economie en circulariteit”, vertelt Jan Jonker (1954), bedrijfskundige en hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij schreef mee aan en redigeerde ruim 25 boeken over deze onderwerpen. “Als ik straks afscheid neem als hoogleraar, ben ik blij dat deze onderwerpen nu zowel in het bedrijfsleven als in de politiek hoog op de agenda staan. Ik ken geen sector die er niet mee bezig is. Ook de verf- en drukinktindustrie. Tegelijkertijd is het een verwarrend debat, met tientallen definities en veel onduidelijkheden. Daarom is het goed om eerst eens te bepalen waar wij het nu precies over hebben als we praten over duurzaam ondernemen en de circulaire economie.”

Wanneer het over verduurzamen gaat, onderscheidt hij drie debatten. Het eerste debat gaat over het radicaal verminderen, bijvoorbeeld van het energie- en grondstoffenverbruik. Daaronder ligt het substitutiedebat, zoals het vervangen van kolen en gas door zonne- en windenergie. Het derde debat gaat over circulariteit en de circulaire economie. Maar wat houden de termen in het laatste debat in?

“De circulaire economie gaat over het organiseren van waardebehoud. In grote lijnen komt het hierop neer: een bedrijf levert een product en de afnemer mag het tegen betaling tijdelijk gebruiken. Vervolgens komt het weer terug bij het bedrijf, dat het vernieuwt en opnieuw verkoopt. En dat niet één keer, maar meerdere keren. Zakelijk gezien natuurlijk bijzonder interessant.”

Ontwerp essentieel

Maar hoe je dat met verf en drukinkt? Zij zijn immers ontwikkeld om een goede hechting met de ondergrond te hebben. Verf of drukinkt en ondergrond moeten dus samen circulair zijn. De kracht van bijvoorbeeld de verfindustrie is dat het waardevermindering van ondergronden voorkomt of vertraagt. “Laten we eerst een ander chemisch product als voorbeeld nemen: kunststof”, reageert Jonker. “Daar is tegenwoordig veel over te doen, zoals de plastic soep. Deze is negatief voor de beeldvorming over de chemische industrie.” Maar het is wel dezelfde industrie die het leven een stuk comfortabeler en duurzamer heeft gemaakt. Denk aan isolatiematerialen, lichtere auto-onderdelen en ga zo maar door. “We kunnen met z’n allen niet meer zonder. We leven immers in een industriële maatschappij.”

Tegelijkertijd stelt de hoogleraar dat er wel iets moet gebeuren. “Alle kunststoffen die ooit zijn gemaakt, bevinden zich nog in het milieu. Behalve de kunststoffen die zijn verbrand. Daarom is het ontwerp ook zo belangrijk. Maak de kunststoffen zo dat je de polymeren terug kunt brengen naar monomeren. Dan zijn het weer grondstoffen die je opnieuw kunt gebruiken. Koppel dat vervolgens aan slimme retourlogistieke systemen, en je hebt dé grote opgave voor de circulaire economie te pakken.”

Bescherming ondergronden

Terug naar de verf. Hoe kijkt Jonker daar tegenaan vanuit het perspectief van de circulaire economie? “Verf speelt inderdaad een cruciale rol bij de bescherming van ondergronden, zoals stalen bruggen. Staal is echter een circulair product, terwijl verf een verbruik-

'KNAPPE KOPPEN
DIE VOLOP
BEZIG ZIJN OM
DE FOSSIELE
GRONDSTOFFEN IN
VERF EN INKT TE
VERVANGEN DOOR
HERNIEUWBARE
EN AFBREEKBARE
ALTERNATIEVEN'

sproduct is. Neem bijvoorbeeld een stalen olieplatform. Dat kun je voor het grootste gedeelte recycleren. Dat geldt volgens mij nog niet voor de verf die erop zit."

Jonker benadrukt dat hij geen chemicus is. "Maar ik spreek ze regelmatig op congressen en in bedrijven. Knappe koppen die volop bezig zijn om de fossiele grondstoffen in verf en inkt te vervangen door hernieuwbare en afbreekbare alternatieven. Daar zie ik nog veel mogelijkheden voor verduurzaming."

De sector kan zich hierbij laten inspireren door andere branches, zoals de asfaltindustrie. De hoogleraar verwijst naar het fietspad van grasfalt dat in mei in het Gelderse Zevenaar werd geopend. In het fietspad is lignine uit olifantengras gebruikt als vervanger voor bitumen. "Het olifantengras neemt tot vier keer zoveel CO2 op als andere gewassen. En je hoeft het alleen maar te zaaien. Je kunt natuurlijk ook zeggen: we willen geen asfalt meer. Maar dat is niet realistisch. Net zoals het niet realistisch is om verf en inkt uit te bannen."

Samenwerking andere partijen

Verduurzamen, dus radicaal verminderen, kunnen bedrijven volgens hem individueel. Maar om daadwerkelijk invulling te geven aan circulariteit, is samenwerking met andere partijen essentieel. "Hoe krijgen wij bijvoorbeeld een gesloten kringloop voor verf en inkt?", vraagt Jonker zich af. "Welke fossiele grondstoffen kun je vervangen door hernieuwbare en afbreekbare alternatieven?"

De hoogleraar verwijst naar Take Back Chemicals als inspiratiebron: een businessmodel gebaseerd op het idee van chemical leasing. De gebruiker betaalt voor de functie van de chemicaliën, de leverancier biedt deze functie, en heeft baat bij terugname en hergebruik van de

chemicaliën, die hiermee dus niet verloren gaan. "Wellicht kan de sector een vergelijkbaar model voor verf opzetten?", vraagt hij zich af.

Jonker pleit verder voor een fundamenteel debat over circulariteit. Niet alleen binnen de verf- en drukinktsector, maar ook binnen andere branches. Hij waarschuwt ervoor om op te letten dat het niet het debat wordt van een paar grote spelers in het bedrijfsleven. "Wij hebben immers een mkb-economie. Vooral de verfsector bestaat met name uit mkb-bedrijven. Maar het kan wel een uitdagend debat worden."

Circulaire economie ver weg

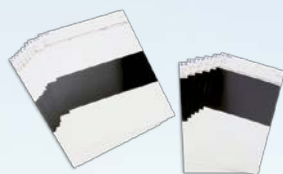
De hoogleraar geeft een voorbeeld uit de tuinbouw. "Ik heb nog nooit een circulaire tomaat gezien. Dat kan ook niet, want we eten ze op. Tuinbouwers kunnen echter wel een omgeving creëren waarin alle factoren om tomaten te laten groeien zo circulair mogelijk zijn. Bijvoorbeeld door een gesloten kringloop van water en grondstoffen op te zetten. Zo moeten we ook naar verf en inkt kijken. Wat kunnen we verminderen en vervangen? En wat kunnen we circulair maken?"

Jonker benadrukt dat een circulaire economie er bij lange na nog niet is. "Het is vooralsnog veel meer een mooie belofte. Als we daar de komende 10 tot 20 jaar echt meters in willen maken, dan hebben we nog een hele weg te gaan. Daarom pleit ik voor een kennis- en innovatieagenda voor de verf- en drukinktsector. Ga met elkaar, ketenpartners en wetenschappers de mogelijkheden en onmogelijkheden van verduurzamen en een circulaire economie verkennen. Tegenwoordig gaat het echt niet meer uitsluitend over winstmaximalisatie, maar veel meer over de grote opgaves van deze tijd, zoals de energie- en klimaattransitie, verduurzamen en circulariteit. Wat doe je hier als sector aan? De komende jaren moeten alle branches, ook de verf- en drukinktindustrie, hierop een antwoord vinden."

Lees verder op pagina 22 >

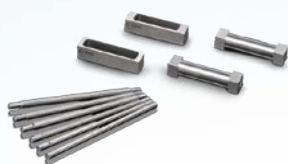
Flow and Dip Cups

Drawdown Test Charts

Cross-Cut Adhesion

Applicators

Pendulum Hardness

Film Thickness

Measure what you see.

BYK-Gardner

complete QC solution for testing
physical properties from wet to dry

www.byk.com/de/instrumente

A member of **ALTANA**

'CHEMICAL LEASING INTERESSANT CONCEPT OM VERF TE BESPAREN'

PIERRE HENRY,
TEAMLEIDER DUURZAME
PRODUCTEN EN PRODUCTIE,
DG MILIEU

De circulaire economie richt zich op het waardebewoud van grondstoffen en producten in de keten, evenals het reduceren van afval. Nederland doet het goed, blijkt uit een recente evaluatie van de Europese Commissie. 'Chemical leasing' is een interessant concept om materiaal zoals verf en inkt te besparen, stelt Pierre Henry, teamleider Sustainable Products & Production DG Environment.

De Europese Commissie bracht begin december 2015 een actieplan voor de circulaire economie uit. 'Maak de cirkel rond' is een eerste aanzet vanuit de Commissie voor de overgang van een lineaire naar een circulaire economie. "Een belangrijk doel van het actieplan is om de waarde van grondstoffen en producten zo lang mogelijk in de keten te behouden en afval te reduceren", legt Henry uit. "Bovendien wil de Commissie zo minder afhankelijk zijn van de import van schaarse grondstoffen van buiten de EU."

Nederland is in Europa een koploper op het gebied van de circulaire economie. Dat blijkt uit een evaluatie van het Europese en Neder-

landse milieubeleid dat in maart 2019 is verschenen. "Het land is een voorbeeld voor publiek-privaat partnerschap en presteert het best op het gebied van efficiënt grondstoffengebruik", schrijft de Commissie. "Kleine bedrijven worden steeds meer circulair en het recyclingpercentage van stedelijk afval behoort tot de hoogste van de EU. 'Nederland circulair in 2050' is een van de meest verregaande programma's in de EU."

Verf besparen

Lovende woorden dus voor de Nederlandse overheid en bedrijven. Maar hoe kan de Nederlandse verf- en drukinktindustrie die voornamelijk uit mkb'ers bestaat invulling geven aan de circulaire economie? De Europese Commissie schrijft ook dat hergebruik van verf niet voor de hand ligt in vergelijking met elektrische apparaten of meubels. Verf is immers een verbruiksproduct dat op een gegeven moment in het milieu terechtkomt. Daarom staat de Europese Commissie volgens hem bijzonder positief over het inzamelingssysteem voor verf dat de VVVF in Nederland als proefproject mede heeft opgezet. Hierbij kunnen inwoners van een aantal gemeentes verfrestanten bij het milieupark inleveren die uiteindelijk voor het grootste deel bij kringloopwinkels belanden.

Tegelijkertijd ziet hij meer kansen om de hoeveelheid verf die uiteindelijk in het milieu terechtkomt te verminderen. 'Chemical leasing' is hiervoor een interessant concept. Kort gezegd komt het erop neer dat een chemiebedrijf tegen betaling producten uitleent. De produ-

'KLEINE BEDRIJVEN WORDEN STEEDS MEER CIRCULAIR EN HET RECYCLINGPERCENTAGE VAN STEDELIJK AFVAL BEHOORT TOT DE HOOGSTE VAN DE EU. 'NEDERLAND CIRCULAIR IN 2050' IS EEN VAN DE MEEST VERREGAANDE PROGRAMMA'S IN DE EU'

cent blijft dus eigenaar van de chemicaliën. "Zo kun je bijvoorbeeld voor een aantal jaren vastleggen hoeveel vierkante meter muur geleverd en onderhouden moet worden. De klant hoeft zo niet na te denken over de hoeveelheid verf die nodig is. De winst voor de producent zit hem vooral in de service. Bovendien kan het voor beide partijen een prikkel zijn om minder verf te gebruiken."

Afhankelijkheid grondstoffenleveranciers

Henry begrijpt dat verf- en drukinktproducenten voor een groot deel afhankelijk zijn van de grondstoffenleveranciers om hun recepturen te verduurzamen en zo invulling te geven aan de circulaire economie. De Nederlandse overheid speelt in EU-verband volgens hem een actieve rol in de discussie over de vervanging van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) door veiligere alternatieven. Zo is er in oktober 2018 een workshop in Rotterdam geweest. Medewerkers van het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) spraken toen met producenten en afnemers over innovatieve alternatieven voor antifouling verf om aangroei van organismen op schepen te voorkomen. "Wanneer Nederlandse bedrijven deze alternatieven ontwikkelen, levert dat op termijn een concurrentievoordeel op", stelt Henry. Deze innovaties komen volgens hem mede tot stand door het uitbannen van ZZS-stoffen.

Drukinkt

Henry verwijst verder naar een studie van de Belgische onderzoeksorganisatie VITO waarin onder meer de milieu-impact van drukinkt aan de orde komt. Uit het rapport blijkt dat er de afgelopen jaren heel wat

innovaties zijn geweest, zoals de overgang van oplosmiddelgedragen naar watergedragen inkten, UV-inkten en biobased inkten. Uit andere rapporten blijkt dat de drukinktindustrie op verschillende manieren invulling geeft aan de circulaire economie. Een mooi voorbeeld is de terugwinning van het oplosmiddel toluen bij illustratiediepdrukken. Innovaties kunnen recycling soms echter ook frustreren, weet Henry. Zo zijn UV-inkten volgens hem lastig te recycelen.

De Europese Commissie ziet volgens Henry nog wel een rol weggelegd voor de Nederlandse overheid om bij de inkoop van verf meer met duurzaamheid rekening te houden. Bij aanbestedingen gaat het nu vooral om de laagste prijs van de aanbieders. Ook de producenten kunnen meer doen, stelt Henry. In Nederland bieden vijf verfproducenten producten aan met het EU Ecolabel, het etiket dat consumenten de weg wijst naar de meest duurzame producten met een goede werking. In totaal gaat het om een vijftigtal producten, dat is minder dan in vergelijkbare EU landen. Met de toenemende interesse onder consumenten en overheidsinkopers voor duurzame en circulaire producten zou het volgens Henry de moeite waard zijn om de voordelen van dit label verder te verkennen. De Commissie werkt aan een nieuwe beoordelingsmethode voor de milieuprestaties van producten: de Product Environmental Footprint, kortweg PEF. Een paar jaar geleden is de Europese verfindustrie aangewezen als een van de sectoren die hiermee aan de slag gaat. Voor de Europese Commissie heeft CEPE de 'Screening Study Decorative Paints' uitgevoerd.

Absoluut betrouwbaar. Zelfs onder zware omstandigheden.

DE NIEUWE MMS® INSPECTION SERIE

MMS® INSPECTION DFT: de nieuwe standaard voor laagdiktemeting van zware corrosiebescherming. Meet zowel op stalen- als aluminiumsubstraten met de flexibele dubbele sonde. Geheel in overeenstemming met internationale normen, waaronder SSPC-PA2. Maakt elke inspectie gemakkelijk met LED-, trillings- en geluidssignalen. Bestand tegen stoten, stof en waterstralen.

www.helmut-fischer.com

fischer®

SPECIALTY PIGMENTS:

- FLUORESCENT
- GLOW IN THE DARK
- THERMOCHROMIC
- PHOTOCHROMIC

ORGANIC PIGMENTS:

- YELLOW 74
- YELLOW 83
- RED 57:1

COATING ADDITIVES:

- ANTISLIP POWDERS
- MATTING AGENTS
- THIXOTROPIC AGENTS
- ZEOFLAIR FOR ODOR AND VOC REMOVAL
- FILLERS & FIBERS
- CENOSPHERES

Lithos Benelux levert pigmenten en additieven voor uw verf, inkt of coating. Hoe kunnen wij u van dienst zijn?

LITHOS BENELUX BV • 010 - 445 61 00 • INFO@LITHOSBENELUX.NL

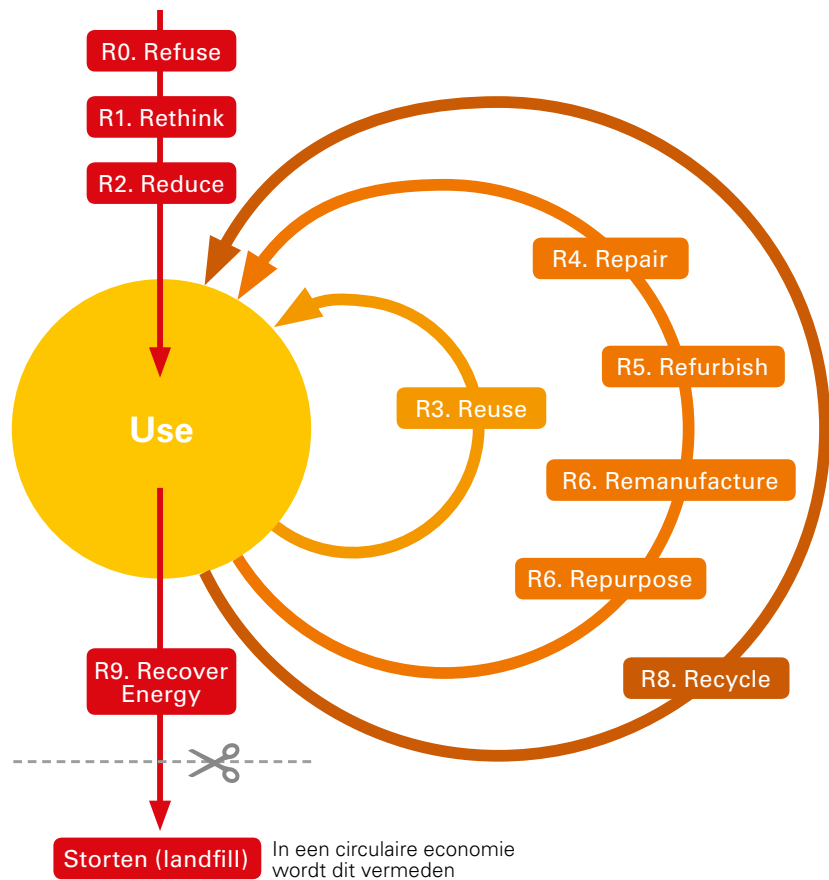

Lithos Benelux

VELE ROUTES NAAR VERDUUR- ZAMING

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat focust met het ontwerp-klimaatakkoord op een energietransitie. Een belangrijk doel is de vermindering van de CO₂-uitstoot. Daarom breidt het ministerie de aandacht voor energiebesparing uit, ook bij bedrijven.

De circulaire economie focust op materialen. De Europese Commissie wil dat Europa in 2050 volledig circulair is. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ontwikkelt hiervoor plannen. Samenwerking in de keten is daarbij onmisbaar, zoals ook de illustratie duidelijk maakt.

“Er zijn meerdere routes naar verduurzaming”, zegt Jaitske Feenstra, directeur VVVF. “Welke route of routes een bedrijf kiest is aan de ondernemer, aan het bedrijf. Het is niet aan ons als brancheorganisatie om te bepalen wat de ondernemer moet doen. Wat wij wel doen is de bedrijven wijzen op de mogelijkheden om invulling te geven aan de circulaire economie. Als je kijkt naar de R-strategieën dan zijn onze leden al met een groot aantal aan de slag.”

DE CIRCULAIRE ECONOMIE IS GEBASEERD OP DE VOLGENDE NEGEN R-STRATEGIEËN:

R0. Refuse: denk na of de aanschaf van een product of het gebruik van een materiaal überhaupt wel nodig is

R1. Rethink: gebruik andere grondstoffen, andere producten/processen, denk na over nieuwe businessmodellen, zoals leaseconstructies

R2. Reduce: verminder materiaalgebruik door producten slimmer te ontwerpen zodat ze langer meegaan

R3. Reuse: hergebruik producten door ze in hun oorspronkelijke (of gewijzigde) vorm over te dragen aan een andere gebruiker

R4. Repair: gooi producten niet te snel weg, maar zorg voor onderhoud en reparatie

R5. Refurbish: renoveer producten door defecte componenten en onderdelen te vervangen door nieuwe

R6. Remanufacture: maak van (onderdelen) van oude producten een zo goed als nieuw product

R7. Repurpose: hergebruik een product met een ander doel waarvoor het is gemaakt

R8. Recycle: verwerk en hergebruik materialen

R9. Recover: win energie terug uit materialen

PRAKTISCH EN UP-TO-DATE

VVVF ACTUALISEERT HANDLEIDING ETIKETTERING

Handleiding Etikettering – Deel 2

wetgeving
© VVVF, februari 2019

De VVVF heeft de Handleiding Etikettering aangepast aan de laatste wet- en regelgeving. Bij deze vernieuwingslag zijn de etiketteringsvoorschriften van deel twee grondig onder handen genomen. De handleiding is bestemd voor de fabrikanten van verf, drukinkt, lijm en kit.

TEKST: DORINE VAN KESTEREN
FOTO: SHUTTERSTOCK

De gedachte is dat uniformiteit in de symbolen en teksten op etiketten helpt om gebruikers en afnemers te informeren over de risico's van gevaarlijke stoffen en de bijbehorende beschermingsmogelijkheden.

“Een helder etiket is een preventieve veiligheidsmaatregel die niet alleen informatie geeft, maar ook nog eens verplicht is. Het maken van een etiket is geen sinecure. Het is dus heel goed dat de VVVF haar leden een praktisch hulpmiddel biedt in de vorm van de Handleiding Etikettering”, zegt Luc Turkenburg, die de VVVF ondersteunt bij het actualiseren van de handleiding. Turkenburg werkte meer dan dertig jaar bij AkzoNobel, onder andere als director Regulatory Affairs. Tegenwoordig is hij zelfstandig consultant op het gebied van wet- en regelgeving voor de chemische industrie en de verf-, drukinkt- en lijmindustrie.

GEVAAR EN VOORZORG

In Europa zijn de regels voor het etiketteren van gevaarlijke producten te vinden in de CLP-verordening. CLP staat voor Classification, Labelling en Packaging. Deze verordening, die sinds 2009 van kracht is, is afgeleid van het wereldwijde GHS-systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen van de Verenigde Naties.

Ieder etiket moet de naam van de fabrikant en de gevaarlijke bestanddelen (boven een bepaalde concentratie) van het product vermelden. Of een fabrikant verplicht is een of meerdere gevarenpictogrammen op te nemen, hangt af van de stoffen die zijn gebruikt en de concentratie daarvan. Het etiket bevat ook zogenoemde gevaar- en voorzorgzinnen. Hazardzinnen (H-zinnen) zijn standaard

'PRODUCENTEN MOETEN ELKAAR BECONCURRENEN OP PRIJS EN KWALITEIT – EN NIET OP HET ETIKET'

CLP-zinnen die omschrijven welke gevaren het product met zich meebrengt ('giftig bij inslikken'). Precaution-zinnen (P-zinnen) zijn de wettelijke standaardzinnen die duidelijk maken hoe mensen het product veilig kunnen gebruiken en wat zij moeten doen als er iets misgaat ('in goed gesloten verpakking bewaren', 'buiten bereik van kinderen bewaren', 'afval niet in de gootsteen werpen').

DRIE DELEN

De volledige Handleiding Etikettering van de VVVF bestaat uit drie samenhangende delen. Deel één is een algemene leidraad, die is opgesteld door de Europese koepelorganisatie CEPE. Deel drie bevat de vertaling van alle H- en P- zinnen in de 23 EU-talen. De actualisatie is gericht op deel twee, dat is gewijd aan de etiketteringsvoorschriften. Turkenburg: "Deel twee van de gids geeft inzicht in alle wettelijk verplichte informatie die op het label moet staan, maar die niet in CLP is geregeld. Deze wetgeving is in de tussentijd veranderd. Alle wijzigingen hebben we op een rij gezet en doorgevoerd in deel twee. Denk aan de nationale regels over de maximale hoeveelheid oplosmiddelen, de omgang met afval en ook afspraken die gemaakt zijn in convenanten tussen de overheid en de industrie. Op Europees niveau is bijvoorbeeld de Biocidenverordening tot stand gekomen. Ook deze wetgeving over conserveringsmiddelen heeft gevolgen voor het etiket, want volgens CLP moet dan in sommige gevallen een gevaarsvermelding gegeven worden."

De oude gids dateerde uit de tijd dat er voor mengsels een overgangsregime voor de CLP-verordening gold. Sinds juni 2017 is dat voorbij en moeten alle etiketten voldoen aan de CLP-eisen. "Alle voorbeelden over hoe fabrikanten de overgang van het ene naar het andere systeem moesten aanpakken, hebben we dus verwijderd. De oranje vierkantjes met het doodshoofd erin zijn nu verboden; het CLP-pictogram is een roodomrande ruit met klein zwart doodshoofd erin. Daarnaast zijn alle H- en P-zinnen en de rekenregels voor de mengsels gewijzigd."

ONGELIJK SPEELVELD

De nationale en Europese etiketteringsregels zijn ingewikkeld, geeft Turkenburg grif toe. Toch is hij niet bang dat kleine of middelgrote verf-, drukinkt-, lijm- en kitfabrikanten de wetgeving niet (meer) kunnen bijhouden. "Maar het mkb kan niet alles zelf doen, dat is een feit. Grotere bedrijven hebben nu eenmaal meer mankracht en middelen. Toen ik bij AkzoNobel werkte, vond ik het helemaal niet erg om in het ontwikkelen van handleidingen wat meer werk te steken dan kleinere bedrijven. Want uiteindelijk hebben we er allemaal profijt van dat iedereen zich aan dezelfde regels houdt en er een gelijk speelveld ontstaat. Het kan niet zo zijn dat de nieuwste regels alleen door grote bedrijven worden gevolgd of dat één klein bedrijf deze regels volgt en andere vergelijkbare bedrijven niet. Producenten moeten elkaar beconcurreren op prijs en kwaliteit – en niet op het etiket."

WAAR TE VINDEN?

Het geactualiseerde deel twee van de Handleiding Etikettering vervangt de VVVF Etiketteringsgids van juni 2012. Leden kunnen deel twee kosteloos downloaden van ledennet. Deel één en drie zijn te vinden op de website van de Europese brancheorganisatie CEPE – www.cepe.org – waarbij VVVF-leden automatisch aangesloten zijn.

‘HET DOEL VAN DEZE EUROPESE REGELS IS DAT DE NATIONALE VERGIFTINGENCENTRA IN NOODGEVALLEN DIRECT KUNNEN ACHTERHALEN OM WELKE STOFFEN HET PRECIES GAAT’

Afnemers hechten volgens Turkenburg wel degelijk waarde aan de informatie op het etiket. “In de consumentenwereld zijn nog wel stappen te maken, maar bij zakelijke afnemers speelt het etiket absoluut een rol bij de keuze voor een bepaald product.”

LEESBAARHEID

Duidelijkheid is een belangrijke wens van de wetgever. Het liefst moeten gebruikers in één oogopslag kunnen zien wat de gevaren van een product zijn en wat ze moeten doen om er veilig mee om te gaan. Tegelijk neemt het aantal verplichte waarschuwingssinnen toe. Turkenburg waarschuwt dat ‘hoe meer informatie, hoe beter’ niet altijd opgaat. “De EU wil de leesbaarheid van etiketten bevorderen, maar dat bereik je niet door er alsmaar meer informatie op te zetten. Als je te veel H- en P-zinnen toevoegt, wordt de inhoud weliswaar steeds correcter, maar de vraag is of gebruikers het nog lezen. En de vraag is ook of zo’n volgeschreven etiket daadwerkelijk leidt tot minder vergiftigingen en arbeidsongevallen.”

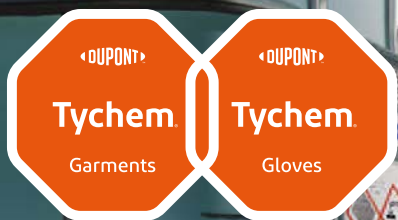
Turkenburg stelt dan ook voor dat de sector in gesprek gaat met de nationale en Europese overheid over beknoptere alternatieven. “Als verf- en drukinktindustrie hebben we belang bij vereenvoudiging. Onze mengsels zijn zo complex, dat er soms wel meer dan twintig H- en P-zinnen van toepassing kunnen zijn! In de werkgroep van CEPE worden afspraken gemaakt over hoe we zinnen kunnen samenvoegen en indien nodig kunnen er zelfs industriespecifieke zinnen worden toegevoegd. Het is bijvoorbeeld mogelijk om alle zinnen die betrekking hebben op kleding – ‘het dragen van handschoenen wordt geadviseerd’, ‘voorkom spetters op kleding’ – te vervangen door het overkoepelende:

‘draag beschermende kleding’. Natuurlijk moeten we hier goed over nadenken: de kortere versie moet de lading volledig dekken.”

PIJPLIJN

Het blijft niet bij de huidige actualisatieslag, besluit Turkenburg: ook aanpassing van deel één en drie van de handleiding zit in de pijplijn. “Uit deel één moeten we alle verwijzingen naar de CLP-overgangsperiode voor mengsels verwijderen. Het Guidance Document over CLP van Europees Agentschap ECHA is zo’n vierhonderd pagina’s, maar niet alles is relevant voor verf-, lijm- en drukinktfabrikanten. Een fikse klus dus die we op niet al te lange termijn willen afronden. Hieruit volgt automatisch aanpassing van deel drie.”

Deel één gaat daarna nog een keer op de schop. Dit hangt samen met het nieuwe element dat etiketten van gevaarlijke mengsels vanaf 1 januari 2020 moeten bevatten: de UFI-code. Deze ‘unique formula identifier’ is een alfanumerieke code van zestien tekens. “Het doel van deze Europese regels is dat de nationale vergiftigingen-centra in de lidstaten in noodgevallen – bijvoorbeeld een kind dat verf heeft binnengekregen – direct kunnen achterhalen om welke stoffen het precies gaat. Het medisch handelen kan daar vervolgens op worden afgestemd. Naast de UFI-code zijn fabrikanten verplicht om de vergiftigingencentra specifieke informatie te verstrekken over onder meer de (toxicologische) samenstelling, verpakking en productcategorie. Het behoeft geen betoog dat dit enorme consequenties heeft voor de etikettering. Maar met de aanpassing van de handleiding wachten we totdat de exacte inhoud en reikwijdte van de nieuwe regels bekend zijn.”

FOR GREATER GOOD™

DuPont Personal Protection
DuPont de Nemours (Luxembourg) S.à r.l.
Contern - L-2984 Luxembourg

Klantenservice
T. +352 3666 5111
mycustomerservice.emea@dupont.com

tychemgloves.dupont.com
safespec.dupont.co.uk

VVVF-JAARDAG IN HET TEKEN VAN VERPLICHTINGEN ONDERNEMERSCHAP

FOTO'S: BISONDER PRODUCTIES

De VVVF hield op 25 maart de Jaardag in Maarssen. Verschillende sprekers spraken over de vele verplichtingen die bij het ondernemerschap komen kijken. VVVF-voorzitter Theo Wemmers gaf een aantal voorbeelden hoe de brancheorganisatie de leden ondersteunt zodat zij zich kunnen focussen op de bedrijfsvoering. En dat in een tijd waarin de volumes in de verf- en drukinktindustrie gestaag afnemen, bijvoorbeeld door kwalitatief hoogstaande verfsystemen waardoor er minder vaak een schilderbeurt nodig is. Ook in de drukinktindustrie nemen de volumes af door de digitalisering van de samenleving. Dat neemt volgens Wemmers niet weg dat de ondernemers in de verf- en drukinktindustrie onverminderd doorgaan met het zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de omzet te vergroten.

Scheidend directeur Colette Alma van de VNCI sprak over de vele onzekerheden van het ontwerp-klimaatakkoord. De maatregelen mogen dan op hoofdlijnen vaststaan, over de gedetailleerde uitwerking bestaat nog veel onduidelijkheid. Alma gaf aan dat de

maatregelen de ondernemers zeker geld gaan kosten, maar dat er ook subsidies beschikbaar zijn. En het is volgens haar de moeite waard om daar achteraan te gaan.

De medewerker in de 21e eeuw was de rode draad in het verhaal van Margreet Xavier van werkgeversvereniging AWWN. Ze verwacht dat technologie, ICT en samenwerking met andere partijen allesbepalend zullen worden. MKB-Nederland houdt de belangen van de achterban goed in de gaten, bleek uit de presentatie van directeur Leendert-Jan Visser. Hij wees niet alleen op het ontwerp-klimaatakkoord, maar ook op twee andere grote dossiers van het kabinet Rutte III: het Pensioenakkoord en het Preventieakkoord.

Het laatste woord, maar ook tussentijds had hij al voor mooie acts gezorgd, was voor omdenker en magician George Parker. Met diverse, soms hilarische trucs toonde hij aan dat de werkelijkheid niet altijd is wat je ziet. Parkers advies: "Durf voorwaarts te falen. Zo droom je je leven en leef je je dromen."

SERO
PumpSystems

BEDU
= P O M P E N =

SERO
PumpSystems

SERO ZELFAANZUGENDE ZIJKANAALWAAIER POMPEN

- Zeer goed zelfaanzuigend
- Capaciteit tot 36 m³/h
- Opvoerhoogte tot 800 m
- Temperatuur -20 tot +220°C
- Leverbaar met NPSH voortrap met NPSHr tot 0,2 m
- Leverbaar in gietijzer en roestvaststaal AISI 316
- Vele mogelijkheden m.b.t. de asafdichtingen
- Ook uitvoeringen in API 610
- 1:1 uitwisselbaar met andere merken

TOEPASSINGEN

Voor het verpompen van o.a. gashoudende vloeistoffen of vloeistoffen met een hoge dampspanning zoals oplosmiddelen, diverse koolwaterstoffen en vloeibare gassen. Tevens geschikt voor logen en zuren.

Bedu Pompen BV - Nederland ■ +31 (0) 88 4802 900 ■ info@bedu.nl

Bedu Belgium BVBA - België ■ +32 (0) 3 8087 980 ■ info@bedu.be

WWW.BEDU.NL

made for your process

WWW.BEDU.BE

INFOR BLENDING BRANCHESPECIEFIEKE SOFTWARE (SEMI-) PROCESINDUSTRIE

**HANDIGE
SOFTWARE VOOR
MSDS-EN IN
34 TALEN!**

ERP | BEHEER GEVAARLIJKE STOFFEN | LIMS | DOCUMENT MANAGEMENT

**Recepturen, Berekening VOS-gehalte, Pigment/Vulstof-verhouding,
Tracking and Tracing, Analysecertificaat, MSDS, REACH, GHS**

Dan weten wij waar het over gaat!

IT-Partner voor automatisering van al uw bedrijfsprocessen. Wij bieden volledig geïntegreerde ERP of deeloplossingen in de branches:

- Chemie & Verf
- Farmacie & Voedingssupplementen
- Voeding & Drank
- Verzorging & Cosmetica

blending

infor

Partner Network

Kade 40a • 3371 EP Hardinxveld-Giessendam (The Netherlands) • +31 184 490 367 • www.blending.nl

NU MEER DAN OOI GEZAMENLIJ OPTREKKEN

Na bijna 15 jaar leiding te hebben gegeven aan de Koninklijke VNCl, accepteer ik graag de uitnodiging van de VVVF om te reflecteren op de interactie tussen onze branches in de afgelopen jaren. Ik heb altijd gestreefd naar zoveel mogelijk synergie tussen chemie-gerelateerde organisaties. Want veel issues – zoals reputatie, chemische stoffen en veiligheid – raken ons allemaal, en gezamenlijk kunnen we meer dan alleen. In de drukte van alledag zijn er wel eens periodes geweest dat die samenwerking onvoldoende aandacht kreeg, maar in het algemeen is mijn evaluatie dat de samenwerking zeker wat de VVVF betreft uitstekend tot zijn recht is gekomen.

In 2006 verhuisde de VNCl van Leidschendam naar het Castellum in Den Haag. De mogelijkheid om samen te werken met andere organisaties was een van de redenen voor de keuze van deze locatie. Naast de VNCl trokken ook chemie-gerelateerde clubs zoals de KNCV, VOTOB, Vapro, NRK, C3 en de VVVF in het gebouw. Al snel bleek dat de dynamiek van samenwerken inderdaad verbetert als je ook fysiek dicht bij elkaar bent en elkaar tegenkomt op de trap en in de gezamenlijke kantine.

De verbondenheid met de VVVF is in al die jaren alleen maar verder gegroeid en het aantal gezamenlijke projecten is groot. Om er een paar te noemen: we zijn samen opgetrokken toen er vanaf 2004 een business impactstudie werd gedaan voor REACH, we leveren geregeld bijdragen aan elkaars evenementen, er zijn gezamenlijke inspanningen op diverse stoffendossiers, er is intensieve samenwerking op het gebied van veiligheid, onder andere binnen Veiligheid Voorop en bij de nieuwe versie van de PGS 15-richtlijn. Niet voor niets heeft de VVVF een zetel in het Algemeen Bestuur van de Koninklijke VNCl.

Kijkend naar de dag van vandaag, constateer ik dat de branches in onze sector nu meer dan ooit gezamenlijk moeten optrekken, want we bevinden ons in turbulente tijden.

De noodzakelijke verduurzamingsslag die de samenleving moet maken brengt fundamentele veranderingen met zich mee. Chemie kan en moet duurzamere oplossingen leveren voor behoeftes waar we nu nog op een onduurzame manier in voorzien. Het gaat daarbij niet alleen om energie, maar ook om meer circulair gebruik van grondstoffen en om het behoud van ecosystemen die de biodiversiteit ondersteunen. Dat betekent onder meer een omslag van een lineaire naar een circulaire economie. Nieuwe businessmodellen zullen nodig zijn, waarin economisch en ecologisch lifecycle-denken is verankerd. De leden van de VVVF laten hierin al goede initiatieven zien, zoals de herverdeling van verfstoffen. Maar de samenwerking in de keten kan verder gaan, en daarin kunnen branches in de keten een aanjager zijn. Ook kunnen we samen optrekken om de waarde van de producten van de chemie voor het leven van alledag duidelijker over het voetlicht te laten komen. Kortom, met een succesvol samenwerkingsverleden als basis liggen er nog veel kansen voor toekomstige vruchtbare samenwerking in het verschiet.

COLETTE ALMA
DIRECTEUR VNCl (2004-2019)

**'VERF HEEFT
ALLES MET
MIJN PASSIE
TE MAKEN'**

TEKST: HARRY MOS
FOTO: NIEUWE BEELDEN MAKERS

BEROEP IN BEELD

De verf- en drukinktindustrie biedt tal van leuke banen. Maar wat houdt dat werk in de praktijk precies in? Verf & Inkt Magazine vraagt het de mensen zelf.

FRANK HUISMAN-MUDIBO (36) IS ALLROUND PRODUCTIE-MEDEWERKER BIJ ANKER STUY

HOE ZIET FRANKS WERKDAG ER UIT?

"Ik werk van maandag tot en met vrijdag fulltime en ben inmiddels een jaar in dienst als allround productiemedewerker. Dat betekent dat ik langzaam alle werkzaamheden die in de fabriek plaatsvinden, moet kunnen doen. Ik kan nog niet alles, maar leer elke dag van mijn collega's. Labels maken, verf tappen voor bestellingen, mengen, dozen vouwen, orders klaarmaken, apparatuur onderhouden en schoonmaken..., het hoort er allemaal bij. Een 'handicap' is dat ik nooit eerder dergelijk productiewerk deed. Ik heb vooral ervaring op kantoor. Maar, ik vind de afwisseling in werkzaamheden wél heel leuk. Ook over veiligheid, omgaan met chemicaliën, persoonlijke bescherming e.d. leer ik veel. Ik werk al behoorlijk zelfstandig, maar hoop steeds meer verantwoordelijkheden te krijgen. Het zou ook heel mooi zijn als ik op den duur een bijdrage kan leveren aan de creatieve kant van het bedrijf. Bijvoorbeeld als het gaat om kleurontwikkeling of advisering over kleurcombinaties. Want daar liggen écht mijn interesse en passie."

"VAN BEROEP BEN IK EIGENLIJK BEELDEND KUNSTENAAR. Ik kom uit Oeganda en woon sinds 2017 in Nederland. In Gorredijk om precies te zijn. De liefde heeft me er gebracht. Maar daarover later meer. ...In 2007 behaalde ik een bachelorsgraad in Industrial and Fine Arts aan de Makerere University in Kampala, vergelijkbaar met het Nederlandse bachelor Kunstacademie Minerva. Beeldhouwwerk, keramiek, gemengde mediavormen en schilderijen, dat is wat ik maak. Mijn werk – momenteel exposeer ik hier vlakbij in Galerie Mildam – werd onlangs nog beschreven als 'decoratief met een vleug kubisme'. En 'beïnvloed door inheemse traditionele vormen van de culturele en sociale omgeving waarin hij (ik dus) opgroeide'. Mijn werken gaan vaak over thema's als homoseksualiteit, naaktheid, huwelijk, corruptie en religie. Ze zijn over de hele wereld te zien.

Al vanaf mijn kindertijd werd ik aangemoedigd om kunst te maken. Mijn vader was lector kunstgeschiedenis aan de universiteit. We woonden op de campus. In mijn opleiding werkte ik veel met kleur en klei. Ik maakte diverse afstudeerwerken. Een meer dan levensgrote betonnen torso is er daar één van. Die staat nog altijd bij de universiteit. Zelf ben ik inmiddels al zo'n 10 jaar weg uit Oeganda. Kunst speelt in Afrika namelijk geen belangrijke rol. Bovendien is het materiaal dat je nodig hebt er veel te duur. In Abu Dhabi (Verenigde Arabische Emiraten, red.) vond ik na mijn vertrek werk als projectadministrateur op een kantoor. Vanaf dat moment werd de kunst een bijverdienste en zorgt het voor ontspanning.

Ik ben naar Nederland gekomen vanwege Janet. In Oeganda deed zij diverse vrijwilligersprojecten en ze heeft er nog altijd veel contacten. Een kennis van mij vroeg haar een website en flyers voor een van mijn exposities te maken. We spraken een prijs af, maar toen ze mijn werk zag, mocht ik afrekenen met een schilderij in plaats van geld. We hielden contact en maanden later ontmoetten we elkaar in Abu Dhabi. Toen sloeg de vonk over. Na een lange procedure mocht ik naar Nederland verhuizen. Vorig jaar zijn we getrouwd.

Ik wilde hier natuurlijk niet de hele dag thuis zitten. Dus ging ik op zoek naar werk. Eerst had ik een tijdje een 0-uren contract als CNC-frezer. Maar ik wilde liever wat meer vastigheid. Via een uitzendbureau solliciteerde ik bij Anker Stuy. Dat leek me ontzettend leuk. Ook omdat verf echt alles met mijn passie te maken heeft. Aanvankelijk hoorde ik niks. Probleem bleek dat ik de Nederlandse taal niet machtig was. Toch zijn we met elkaar in gesprek gegaan. Ik mocht op proef komen en ze besloten me de kans te geven. Dat is nu bijna anderhalf jaar geleden. Het bevalt wederzijds heel goed. Elke dag ga ik fluitend naar mijn werk. Ik ben van het bedrijf gaan houden. Iedereen wordt er gerespecteerd en de sfeer in het team is heel goed. Het voelt als een familie. En wat óók zo leuk is: Het bedrijf helpt me. Ook met daden. Elke week krijg ik van mijn manager na werktijd een uur extra taalles, naast de lessen die ik zelf volg voor het inburgeringsexamen. Dat is fijn, want Nederlands is best een lastige taal..."

DIRECTEUR LAURENS CANTÉ VAN PHOENIX COATINGS IN ZEEWOLDE

‘GROEIEN MET NICHEPRODUCTEN IN EEN KRIMPENDE MARKT’

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
FOTO'S: NIEUWE BEELDEN MAKERS

Verfproducent Phoenix in Zeewolde heeft niet alleen meerdere verfspecialzaken. Klanten kunnen eveneens terecht in de winkel bij de fabriek. “Door de interactie met de klanten in onze zaken ontstaan in het lab unieke nicheproducten, zoals verf voor en-suite deuren”, zegt directeur Laurens Canté. “Hierdoor groeien wij nog steeds in een krimpende markt.”

“Mijn oma startte zeventig jaar geleden met twee verfspecialzaken in Amsterdam. Klanten kwamen zelfs uit Groningen voor advies en om de verf te laten mengen. Het ambachtelijke karakter heb ik zoveel mogelijk behouden”, start Laurens Canté, directeur van Phoenix Coatings in Zeewolde.

Na het behalen van zijn propedeuse bedrijfskunde nam hij twintig jaar geleden de verouderde verffabriek Phoenix in Huizen over. Hij schreef een ondernemingsplan om de gedateerde fabriek nieuw leven in te blazen. Daarnaast opende hij nieuwe verfspecialzaken in Hilversum, Soest, Huizen en Arnhem. “Ik heb alleen de naam Phoenix behouden, in de Griekse mythologie bekend als de uit de as verrezende vogel. Verder ben ik samen met mijn vader in Huizen helemaal opnieuw begonnen.”

Canté koos vervolgens voor een deeltijdstudie chemische technologie aan de Hogeschool Utrecht om het vak van verfmaker nog beter onder de knie te krijgen. Toen de gemeente Huizen de milieuvergunning van de inmiddels te kleine fabriek niet wilde verlengen, bouwde hij samen met adviseurs en in nauw overleg met gemeente en brandweer een nieuwe productielocatie in Zeewolde. Deze werd in 2013 geopend.

Klaar voor de toekomst

“De fabriek in Zeewolde is klaar voor de toekomst. Zo lopen wij voor op toekomstige regelgeving voor brandwerendheid, arbo en milieu”, licht Canté toe. De gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen in vijf in pandige PGS-loodsden, waarin het bedrijf maximaal tien ton per loods mag opslaan. Hierdoor is geen blussysteem nodig. Op het dak staat een systeem dat schadelijke stoffen afzuigt, waardoor in de fabriek explosievrije (ATEX)-zones ontstaan. Wanneer de afzuiging onverhoopt uitvalt, schakelt alle elektra automatisch uit. “Hierdoor hoef ik niet in kostbare explosievrije machines te investeren”, legt Canté het voordeel uit.

Ook over de productie van verf is goed nagedacht. Zo maakt Canté in de flexibel opgezette fabriek met een batchgewijs productieproces alleen twee basissen. De productie van de zelf ontwikkelde pigmentpasta's is uitbesteed. Medewerkers in de winkels mengen de verf op kleur. Canté ontwikkelde hiervoor zelfs een eigen pigmentpasta-kleurenmengsysteem.

Interactie met klanten

De klanten in de verfspecialzaken variëren van professionele schilders tot mensen die nooit een kwast hebben vastgehouden.

De interactie zorgt voor unieke nicheproducten die Canté zelf in het lab ontwikkelt. “Verschillende klanten in Amsterdam-Zuid wilden watergedragen hoogglans verf voor antieke en-suite deuren. De traditionele alkydemulsies gaan echter vergelen wanneer het te donker is. Daarom ontwikkelde ik in het lab een nieuwe verf met een biobased bindmiddel uit lijm, op basis van een kokosnoot. Het werkt perfect. Zo heb ik de afgelopen jaren meer dan honderd kwaliteitsverven voor de doe-het-zelf- en professionele markt ontwikkeld. Deze producten verkopen wij exclusief in onze eigen vestigingen.”

Canté benadrukt dat hij in Zeewolde momenteel slechts vijf tot tien procent van de huidige productiecapaciteit benut. De plant is echter zo opgezet dat hij met minimale investeringen de capaciteit snel met een factor tien kan opschalen. Zo is hij klaar voor de toekomst “Wij produceren nu al voor anderen, maar ik sluit verdere samenwerking met derden zeker niet uit.” De enthousiaste en gedreven directeur steekt nu vooral veel energie in de marketing. Zo komt eind 2019 een nieuwe site online. “Wij zien het als ons negende filiaal en verwachten er veel van. Tot nu toe groeien we door onze nicheproducten nog steeds in een krimpende markt.”

FEITEN & CIJFERS

Locaties Nederland: Zeewolde (2 vaste medewerkers en 2 part-timers), Huizen (glasfabriek - 4 medewerkers), Hilversum, Soest, Arnhem en Amsterdam (winkels - 12 medewerkers)

Producten: breed pakket kwaliteitsverven onder de merknaam Phoenix, verkoop uitsluitend via de eigen acht verfspecialzaken

Afzetmarkten: lokale professionele afnemers en consumenten

Phoenix Coatings is sinds 1981 aangesloten bij de VVVF en het bedrijf voldoet aan de bindende besluiten van de vereniging, levert cijfers voor de VVVF-statistieken, neemt deel aan Coatings Care en VeiligmetVerf.

Meer informatie: www.phoenix.nl

ONDERTUSSEN OP DE WERKVLOER

Senior manager Wimbert Hato startte (na een opleiding commerciële economie aan de Hogeschool Utrecht) in 2008 als junior sales manager bij Phoenix Coatings. In de winkel leerde hij onder meer verf mengen en klanten adviseren. Al snel bleek hij tevens veel affiniteit te hebben met de productieprocessen, wet- en regelgeving en research & development. "Via interne cursussen heb ik mij de afgelopen jaren verder ontwikkeld als senior sales en production operation manager. Nu run ik de verffabriek in Zeewolde", vertelt

Hato. De productieprocessen kent hij inmiddels door en door. "Verder help ik Laurens de processen te optimaliseren. Ook zorg ik dat wij voldoen aan wet-en regelgeving, zoals PGS." Hato volgt nu een interne opleiding tot research development manager. "Samen met Laurens werk ik 1 tot 2 dagen per maand aan nieuwe productontwikkelingen. Daarnaast leid ik nieuwe junior sales managers op. Kortom: een interessante, veelomvattende baan waarin ik mij maximaal kan ontwikkelen."

Solids
meets
Liquids

AZO LIQUIDS

voor uw vloeibare en
halfvaste processen

- dispergeren
- mengen
- homogeniseren

AZO.
www.azo.com

TECHEMA

sustainable process solutions since 1959
engineering sales maintenance www.techema.nl

WILHELM NIEMANN
MASCHINENFABRIK

DISPERGIER- UND FEINMAHLTECHNIK

TRAINING PGS 15:

BASISKENNIS EN DE PRAKTIJK

- De (on)mogelijkheden van opslag van verpakte gevaarlijke stoffen
- Aan de hand van opdrachten en het bespreken van voorbeelden uit de praktijk
- PGS 15 is aangewezen als BBT-document
- Waardering Hobéon SKO-VK, onderhoudssysteem AH/VK toegekend van 1 punt

Meer informatie? Ga naar www.nen.nl/basispgs15

GLANSMETERS

Diverse modellen voor het meten van zowel matte, zijdegls als hoogglans oppervlakken

- Incl. Biuged Gloss Meter software •
- Automatische kalibratie •
- Conform ASTM D 523, DIN 67530, ISO 7668, BS3900 etc. •
- Simultane weergave 20°/60°/85° •
- Resolutie: ± 0.1 GU •

AUTOMATISCHE FILMAPPLICATOR

De automatische filmapplicator stelt u in staat om een nauwkeurige, reproduceerbare verffilm aan te brengen

- Variabele snelheid van 2-100 mm/s
- Vacuüm bed
- Applicatielengte van 250 mm of 350 mm
- Te combineren met alle film applicatoren en wire bar coaters van Biuged
- Diverse modellen leverbaar met onder andere een externe pomp

SCHROBVASTHEIDS TESTER

Hoogwaardige was- en schrobttester voor het beoordelen van de bestendigheid bij droge of natte belasting

- Snelheid instelbaar conform de gewenste norm •
- Digitaal display •
- Leverbaar met diverse borstels en sponzen •
- Conform ASTM D 2486, ASTM D 3450, ASTM 4828, DIN EN 11330, etc. •

Vraag onze nieuwe catalogus aan!

Solvica B.V.
De Rijnlandse Roe 5
8252 JS Dronten
The Netherlands

+31(0)88 33 10 661
info@solvica.com
www.solvica.com

EXCLUSIVE DISTRIBUTOR OF
BIUGED LABORATORY INSTRUMENTS

SPECIALIST IN TESTAPPARATUUR VOOR DE VERF- EN DRUKINDUSTRIE

VRAAG/ANTWOORD

VRAAG

Er wordt gewerkt aan de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen. Hoe kan ik me daar nu al op voorbereiden?

ANTWOORD

De wet wil de kwaliteit van bouwwerken verbeteren en borgen én de positie van de particuliere of zakelijk consument versterken. Ook zou de wet een prikkel moeten zijn voor verlaging van faalkosten. Dit moet enerzijds worden bereikt door een nieuw stelsel van toetsing op de relevante kwaliteitsaspecten door een onafhankelijke marktpartij; de uitspraak daarover verschuift van ontwerp naar gereed product. Anderzijds komt er een voorwaarde voor de ingebruikname: dat mag pas als een onafhankelijke partij een positieve verklaring heeft afgegeven. Het is dus van groot belang om de (interne) kwaliteitsborging op orde te brengen. Zorg daarom voor een uitstekende dossiervorming waarin u onder meer beschrijft welke afspraken zijn gemaakt en of het geleverde werk aantoonbaar aan de (vooraf) gestelde eisen voldoet. Zorgt u daarbij ook voor een compleet opleverdossier, het 'as-built'-plan.

VRAAG

De deadline van 1 januari 2020 voor de notificatie bij vergiftigingencentra komt snel dichterbij. Ondanks het verzoek van de industrieën is de Europese Commissie nog steeds niet van plan die deadline te wijzigen. Kan ik alvast voorbereidingen treffen op die notificatie?

ANTWOORD

Het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) zette op 24 april 2019 de eerste versie van het nieuwe notificatieportaal online. Het kan worden gebruikt om notifica-

tiedossiers voor te bereiden, op te stellen en in te dienen bij de vergiftigingencentra van de Europese lidstaten.

Allereerst is het handig om op de ECHA-website de stappen voor de industrie te checken. Bovendien is het van belang met uw IT-provider of -afdeling contact op te nemen over relevante IT-hulpmiddelen waarmee u uw datasystemen kunt aanpassen aan de nieuwe wijze van notificeren. Het is nu al mogelijk om PCN-format versie 1.0 te implementeren en vervolgens kleine aanpassingen te maken voor versie 1.1.

Houdt u er bovendien rekening mee dat u nieuwe numerieke codes moet toewijzen aan uw productformuleringen om de UFI-generator te kunnen gebruiken. Ken daaraan ook alvast de categorieën toe in overeenstemming met het European Product Categorisation System (EuPCS) en hun gebruikstypen (consument / professional / industrieel). Kijk op VVVF-ledennet voor de hyperlinks naar bovenstaande informatie.

VRAAG

Wij denken eraan om ons personeelsdossier te digitaliseren. Zijn daar regels voor?

ANTWOORD

Aandachtspunten die gelden voor een papieren personeelsdossier zijn ook van toepassing op een digitaal dossier. Net als bij het papieren dossier moet er bovendien zeer zorgvuldig mee worden omgegaan. U moet in de eerste plaats dus goed regelen en aangeven wie er toegang toe heeft/hebben en tot hoe ver die toegangsrechten gaan. U dient in te vullen wie daarvoor binnen uw organisatie toestemming mag geven. Werknemers moeten de mogelijkheid tot inzage in hun eigen dossier hebben.

Op een personeelsdossier is voorts vanzelfsprekend de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Een

TIP

HIJSEN EN TAKELN

Hijzen en takelen zijn risicovolle werkzaamheden. Ze dienen uiterst secuur te gebeuren. Veel ongevallen worden veroorzaakt door het verkeerd aanslaan van een last, het gebruik van niet geschikt hijsgereedschap, onwetendheid en miscommunicatie. Daarom worden strenge eisen gesteld aan de gebruiker én aan het materiaal. De bediener van de werktuigen moet over voldoende kennis beschikken. Er zijn verschillende soorten hijswerktuigen beschikbaar en het is niet toegestaan te hijsen met iets wat daar niet speciaal voor is gemaakt. Lees de volledige aanwijzing op VVVF-ledennet

goede beveiliging is verplicht. Al beschrijft de AVG niet wat dat precies is. Zorgvuldigheid bij de invulling dient echter voorop te staan. Los van al het bovenstaande gelden ook eisen voor de kwaliteit van gescande documenten. Houdt u daar scherp toezicht op. Het kan van groot belang zijn als het ooit op bewijsrechtelijke aspecten aankomt. Alle bladzijden moeten met blauwe pen geparafereerd en vervolgens in kleur gescand zijn. Denk ook vooral aan de bijzondere bepalingen (zoals een non-concurrentiebeding), waarvoor de wettelijke eis geldt dat deze schriftelijk zijn vastgelegd en ondertekend. Het is alles bij elkaar de vraag of de voordelen van een geheel gedigitaliseerd dossier opwegen tegen de mogelijke nadelen.

Meer informatie nodig? Raadpleeg Kennis en Diensten via www.vvvf.nl/ledennet

NWS/SERVICE

VOLG ONS

WETGEVING

ECHA NOTIFICATIEPORTAAL BESCHIKBAAR

Het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA) heeft sinds 24 april een nieuw online notificatieportaal. Deze site is volgens ECHA veilig om meldingen voor gevaarlijke mengsels centraal te beheren. De website is erkend door de Europese lidstaten en moet vanaf 1 januari 2020 door de industrie worden gebruikt voor het centraal indienen van notificaties voor gevaarlijke mengsels. Het portaal is een eerste versie; in de loop van dit jaar volgen verdere verbeteringen en een uitbreiding van functionaliteiten. Informatie: zie VVVF-ledennet

THEMABIJEENKOMST WETGEVING

De VVVF en VLK organiseren op 15 oktober de jaarlijkse Themabijeenkomst Veilig werken & Wetgeving. In de middag staat de update van wet- en regelgeving centraal. Zaken die aan de orde komen zijn de koers van de overheid om (net niet) BRZO-bedrijven ook onder hetzelfde regime te laten vallen. Ook arbozaken als machineveiligheid en blootstelling staan op het programma. Reserveer de datum nu alvast in uw agenda!

VVVF LANCEERT NIEUWE TRANSPORT AWARENESS-TRAINING

Onlangs lanceerde de VVVF een vernieuwde online Transport Awareness-training voor medewerkers van VVVF en VLK-leden die met gevaarlijke stoffen werken. De nieuwe e-learningmodule is beter afgestemd op de doelgroep. Ze bevat bovendien meer praktijkvoorbeelden en oefeningen. Deelnemers kunnen de opgedane kennis hierdoor beter onthouden en gemakkelijker reproduceren. De module bestaat uit tien onderdelen met bijbehorende toetsen en neemt in totaal één tot anderhalf uur in beslag. Wie alle onderdelen succesvol afrondt, ontvangt een certificaat.

Informatie: zie VVVF-ledennet

PRAKTISCHE CEPE-AANPAK VOOR HERCLASSIFICATIES IN CLP

De Europese Commissie publiceert jaarlijks een ATP (adaptatie to technical progress) op de

CLP Verordening. Daarbij geldt gewoonlijk een overgangperiode van achttien maanden tot aan de verplichte toepassing van de nieuwe classificaties. ATP-teksten geven echter niet duidelijk aan wat onder 'toepassen' wordt verstaan. CEPE stelde daarom een 'guidance note' op met een advies voor verf- en inktproducten hoe hiermee om te gaan. Informatie: zie VVVF-ledennet

VERNIEUWDE WEBSITE VEILIGMETVERF IN DE LUCHT

De VVVH (verfhandelaren) en VVVF (verf en drukinkt) vernieuwden VeiligmetVerf.nl. De website verstrekt professionele gebruikers van verf-, lijm- en kitproducten de daarbij behorende veiligheidsinformatiebladen. De site heeft een frisse en aantrekkelijke vormgeving gekregen. Samen met een heldere structuur en gebruik van moderne software zorgt dat voor een nog betere toegankelijkheid. Informatie: zie VVVF-ledennet

ARBEID

WERKSESSIE VEILIG EN GEZOND WERKEN

Op 15 oktober staat het ochtendprogramma van de Themabijeenkomst Veilig werken & Wetgeving in het teken van veilig en gezond werken. Er is weer gekozen voor een interactieve aanpak over een viertal thema's. Eén daarvan is de top drie aan verbeterpunten die de buddy's hebben vastgesteld. Het managen van veranderingen, van papier naar praktijk, is ook een kunst op zich. Reserveer de datum nu alvast in uw agenda!

AKKOORD OVER NIEUWE CAO

Op 19 april bereikten de sociale partners in onze sector een cao-akkoord. Na langdurige onderhandelingen lieten de werknemers (vertegenwoordigd door FNV en CNV Vakmensen) weten akkoord te gaan met het eindbod dat de werkgevers bij monde van de VVVF hadden neergelegd. De nieuwe cao loopt van 1 oktober 2018 tot en met 30 september 2019. Informatie: zie VVVF-ledennet

BEDRIJVEN LEIDEN WERKNEMERS OP TOT VERFVAKMAN

Dertien werknemers van Epifanes, Koninklijke Van Wijhe Verf, Havo en Touwen & Co volgen gezamenlijk de VAPRO-opleiding voor het VVVF-diploma Verfvakman. In elf bijeenkomsten doorlopen zij onderwerpen als grond- en hulpstoffen, verftechnologie, verfproductie en afvullen & verpakken. Uniek is dat de kandidaten komen van verschillende verfproducenten met elk eigen productielijnen. Op die manier kunnen zij óók hun specifieke vakkennis en ervaring met elkaar delen. Informatie: zie VVVF-ledennet

ONDERHOUDNL REIKT HANDSCHOENENPAKKET UIT

Op 20 maart was het de Bewust Veilig-dag. OnderhoudNL verstrekke die dag aan alle leerlingen van de 23 schildersvakopleidingen een startpakket gevuld met handschoenen én een extra les over gezond en veilig werken. Het pakket is onderdeel van de OnderhoudNL Arbo-app, een handige online tool om de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen te kunnen kiezen. Informatie: zie VVVF-ledennet

DUURZAAMHEID

E-LOKET 'ENERGIE-BESPARING' IS OPEN

De overheid heeft inmiddels het e-Loket opengesteld voor de verplichte rapportage van energiebesparing. Vóór 1 juli 2019 moeten bedrijven die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas (equivalent) verbruiken, daarop hun energiebesparende maatregelen rapporteren die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Verf- en drukinktproducenten hebben merendeels een vergunning die al een energie-paragraaf heeft. Importeurs moeten echter wél voldoen aan de informatieplicht en vóór 1 juli 2019 rapporteren. Informatie: zie VVVF-ledennet

VVVF-BIJEENKOMST OVER ENERGIEVERPLICHTINGEN

Op 19 juni vond een door VVVF en VLK georganiseerde informatiebijeenkomst plaats over de nieuwe verplichtingen rond energiebesparing. Michiel Steerneman (Blue Terra) sprak over de informatieplicht voor energie; zowel voor importeurs als voor producenten die gelden als type C-inrichtingen. Jos Lenselink (Blue Terra) benoemde vervolgens het laag hangend fruit in de verf-, drukinkt-, lijm- en kitindustrie. Tot slot gingen de sprekers nog in op de aangescherpte verplichtingen voor

ondernemers op het gebied van energie-efficiency.

Informatie: zie VVVF-ledennet

VVVF

HOOGTEPUNTEN VVVF IN 2018

In juni verscheen het VVVF Jaaroverzicht 2018. Het biedt de lezer een helder beeld van de

vele activiteiten die de brancheorganisatie het afgelopen jaar heeft ontplooid. Voor de leden organiseerde de VVVF diverse bijeenkomsten en trainingen en er werden verschillende hulpmiddelen zoals handleidingen en websites ontwikkeld. De thema's wetgeving, arbeid, duurzaamheid en innovatie waren weer leidend. Het jaaroverzicht is te downloaden van www.vvfv.nl.

- **ERNAT 100**
Lecithin based dispersing additives
- **Pigments**
- **Fillers**
- **Minerals**

Innovative Ingredients

Chemicals B.V.

Stoomloggerweg 1 - 3133KT Vlaardingen
T 010 4601544 - info@er-bv.com - www.er-bv.com

VERFINDUSTRIE PROMINENT IN FINANCIEELE DAGBLAD

Het Financieele Dagblad pakte op 21 maart breed uit met een paginagroot artikel over de verf- en drukinktindustrie. Onder de kop 'Kleine verfbedrijven zoeken niches in krimpende markt' beschrijft de krant waar de 50 á 60 mkb-verfproducenten in ons land tegenaan lopen en hoe ze weten te overleven. Informatie: zie VVVF-website

VERFMODULE VOOR BASISONDERWIJS

'Het verfexperiment', dat is de naam van een door C3 (Centrum JongerenCommunicatie Chemie) ontwikkelde digibordles. De module laat leerlingen zien hoe ze zelf verf kunnen maken met bloem of behangplaksel en hoe ze het resultaat ervan kunnen testen. Tijdens de VVVF Jaardag op 25 maart demonstreerde C3 de digibordles aan de deelnemers. De VVVF en haar leden ondersteunen de module van harte.

Het verspreiden van kennis over verf en de industrietak is mede met het oog op de krappe arbeidsmarkt van groot

belang, zo luidt de gedachte. Informatie: zie VVVF-website

COLOFON

VERF&INKT MAGAZINE

Verf&Inkt is een uitgave van de Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten (VVVF). De VVVF behartigt de belangen van de Nederlandse verf- en drukinktindustrie. Het blad wordt verspreid onder leden van de branche-organisatie en externe relaties. Verf&Inkt verschijnt vier keer per jaar. Verf&Inkt wil een opinieblad zijn. Dat betekent dat van VVVF-standpunten afwijkende meningen niet uit het blad geweerd worden.

REDACTIE

Adriaan van Hooijdonk
(hoofdredacteur)
E: hooijdonk@vvvf.nl

Catelijne Hopmans
(communicatie VVVF)
E: hopmans@vvvf.nl

Marloes Hooimeijer,
Esther Rasenberg (eindredactie)

VORMGEVING

StudioDAM, Amsterdam

ADVERTENTIEACQUISITIE

Mooijman Marketing & Sales
Julius Röntgenstraat 17
2551 KS Den Haag
T: 070-323 4070
E: dm@mooijmanmarketing.nl

Advertenties vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

DRUK

Impressed, Pijnacker

ABONNEMENTEN

Wie werkzaam is in de verf- en drukinktindustrie of op een andere wijze direct of indirect bij de verf- en drukinktindustrie betrokken is, kan in aanmerking komen voor een kosteloos abonnement op Verf&Inkt.

Meld u aan via info@vvvf.nl en u krijgt zo spoedig mogelijk bericht.

Meer informatie: T: 070-444 0680
E: info@vvvf.nl.

OVERNAME

Overname van artikelen uit Verf&Inkt is alleen toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. In de meeste gevallen zal die graag worden gegeven.

ISSN: 2468-421X

UITGEVER

VVVF
Postbus 241
2260 AE Leidschendam
T: 070-444 0680
E: info@vvvf.nl
www.vvvf.nl

© VVVF

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de VVVF. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet 1912 wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopiëren, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

VVVF&PODIUM

VVVF BIEDT BEDRIJVEN EN
KENNISCENTRA EEN PODIUM
OM KENNIS EN ERVARING
TE DELEN MET DE VERF- EN
INKTBRANCHE

ANTON PAAR NEDERLAND / AZO / BEDU POMPEN
/ BYK-GARDNER / DUPONT DE NEMOURS / E & R /
ELCOMETER / ESKENS PROCESS SOLUTIONS / HELMUT
FISCHER MEETTECHNIEK / HILDERING PACKAGING /
LITHOS BENELUX / NEN

ANTON PAAR NEDERLAND

Betrouwbare verfmetingen met de ViscoQC van Anton Paar

De viscositeit van uw verf of lak is belangrijk om de kwaliteit te controleren. Als de viscositeit te laag is, kan verf uitlopen. Maar als deze te hoog is, is het lastig om bijvoorbeeld een uniforme laag lak te spuiten. En hoeveel druk moet u zetten op uw pomp om de verf in beweging te brengen? Hoe uw product zich gedraagt bij het brushen, verven of spuiten, kan u op voorhand voorspellen via de metingen van deze viscometer van Anton Paar.

Onze ViscoQC 100 en 300 bedient u in een handomdraai en resultaten verkrijgt u in slechts een paar minuten. U bespaart tijd en de metingen zijn telkens accuraat en betrouwbaar. Om uw resultaten makkelijk te beheren, krijgt u er gratis de LIMS Bridge-software bij.

Een breed gamma aan accessoires is beschikbaar om u in al uw noden te voorzien. De nagelnieuwe Peltier-unit zorgt voor metingen op specifieke temperaturen en onze Toolmaster-software helpt u met spindels wisselen. Geen geschroef of gedraai, ze klikken vlot op hun plaats dankzij de ingebouwde magnetische koppeling.

Anton Paar Benelux
Maagd van Gentstraat 12
9050 Gentbrugge

www.anton-paar.com
+3292808320
marketing.benelux@anton-paar.com

AZO NV

AZO DOSITAINER

Contaminatie vrij, snel en veilig pigmenten doseren in een mengproces.

De AZO Dositainer is speciaal ontwikkeld om binnen een mengproces flexibel verschillende pigmenten en andere ingrediënten te doseren. De AZO Dositainer is een container met ingebouwde doseerschroef. De aandrijving van het doseersysteem bevindt zich op de speciale losstoel. Dankzij dit principe is het mogelijk om nauwkeurig, snel en contaminatievrij verschillende pigmenten te doseren. De AZO Dositainer kan volledig afgesloten worden door middel van een klep op de doseerschroef, wat een snelle wissel van container mogelijk maakt.

De AZO Dositainer is tevens geschikt voor het doseren van pigmenten met een minimale ontstekingsenergie tussen de $1 < MIE < 3 \text{ mJ}$.

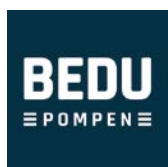
Kortom, de AZO Dositainer is de ideale oplossing voor het doseren van verschillende ingrediënten.

AZO NV
Katwilgweg 15
2050 Antwerpen

www.azo.com
+32 3 250 16 00
azo-benelux@azo.com

BEDU POMPEN B.V.

BEDU POMPEN B.V.
Prt v. Midden Gelderland Rood 10
6666 LT Heteren

www.bedu.nl
+31 (0)88 4802900
sales@bedu.nl

BEDU POMPEN – STERK IN MAATWERK

Bedu Pompen is al 38 jaar specialist in industriële vloeistofpompen.

Een team van 35 enthousiaste en vakbekwame medewerkers staat klaar om u te ontzorgen op het gebied van vloeistofpompen.

Met onze ruime ervaring selecteren wij de juiste pomp voor uw proces.

Door onze grote voorraad pompen, componenten en onderdelen, in combinatie met onze uitgebreide technische dienst kunnen wij u snel van dienst zijn.

Wij engineeren pompen en pompsets afgestemd op uw specifieke wensen.

Voor maatwerk bent u bij ons aan het juiste adres! U kunt 24/7 een beroep doen op onze storingsdienst.

In de verf- en inktindustrie hebben wij zeer goede ervaringen met onze zijkanaal-waaierpompen, pneumatische membraanpompen, tandwielpompen, excentrische wormpompen en vatpompen.

Interesse? Voor een passend advies komen wij graag bij u langs.

BYK-GARDNER

BYK-Gardner
Lausitzer Strasse 8
82538 Geretsried

www.byk-instruments.com
06-12740468
joost.bakker@altana.com

Laagdikte- en dauwpuntmeter meter in één, de BYK byko-test

De byko-test biedt een unieke oplossing voor het bewaken van de omgevingsfactoren tijdens het meten van de droge laagdikte. Luchttemperatuur en vochtigheids-sensoren zijn in de meter ingebouwd. De dauwpunttemperatuur wordt weergegeven om te bepalen of de omgevingsfactoren geschikt zijn om te appliceren.

- Vier metingen in één instrument:
 - Laagdikte Fe / NFe
 - Dauwpunt
 - Luchttemperatuur
 - Relatieve luchtvochtigheid
- SSPC-specifieke modus voor gestandaardiseerde meting protocollen en kalibratieroutines
- Kleurenscherm met 90 ° en 180 ° flip-scherm
- Automatische substraatherkenning
- Sterke slijtvaste rubberen probetip
- nul-, enkel- en tweepuntskalibraties
- Tolerantie-instellingen voor pass / fail-waarschuwing
- Statistische modus met een geheugen tot 1000 metingen

DUPONT DE NEMOURS

Tyvek® en Tychem® voor de beste bescherming van uzelf!

DuPont™ Personal Protection

Van de ontwikkeling van het vernieuwende Tyvek® en Nomex® materiaal >50 jaar geleden tot de huidige nieuwe Tychem® 6000 FR ThermoPro kleding voor drievoudige bescherming tegen chemicaliën, hitte/vuur en elektrische vlamboog, onze betrokkenheid bij veiligheid en kwaliteit is duidelijk. Als klant van DuPont™ weet u dat u wordt ondersteund door een van de meest vertrouwde en gerespecteerde merken op het gebied van persoonlijke bescherming. Zie de gehele portfolio voor: Tyvek® en Tychem® op de SafeSpec™ website van DuPont™ www.safespec.dupont.co.uk. En meer weten over Nomex® www.knowledge.nomex.com.

DuPont de Nemours
Concern
L-2984 Luxembourg

www.safespec.dupont.co.uk
+352 3666 5111
MyCustomerService.EMEA@dupont.com

E & R B.V.

Onlangs gepresenteerd op de VVVF Coatings Innovatie dag: NEOS®

De nieuwe NEOS® parelmolens van de firma NETZSCH Feinmahltechnik GmbH staan voor maximale prestaties & hoge productkwaliteit.

Tijdens de ontwerpfase werd bijzondere aandacht besteed aan het bereiken van maximale maal-efficiency, lage verbruikskosten, reiniging, gebruikersgemak en veiligheid.

Als gevolg hiervan is het mogelijk om binnen de vereiste lage temperatuurgrenzen van diverse hoogwaardige pigmentpasta's en coatings te produceren in combinatie met een hoge energie input. Dit betekent een aanzienlijke toename van de productie capaciteit in vergelijking tot andere parelmolensystemen.

Kenmerken van het NEOS®-parelmolen systeem :

- Compact & gebruiksvriendelijk parelmolen systeem met extreem hoge doorzet
- Slijtvast rotor design met zeer efficiënte vermaling
- Gepatenteerd zeefstelsysteem
- Geschikt voor kleine diameter maalparels
- Optimale koeling en slijtvastheid met de nieuwe NETZSCH CERAM-C® maalkamer
- Zeer eenvoudige reiniging
- Zeer laag verbruik aan energie en spoelmiddel

E & R B.V.

E & R B.V.
Stoomloggerweg 1
3133 KT Vlaardingen

www.er-bv.com
010 4601544
info@er-bv.com

ELCOMETER BV

elcometer®
inspectieapparatuur

Elcometer BV
Euclideslaan 259
3584 BV UTRECHT

www.elcometer.com/nl
030-2591818
nl_info@elcometer.com

Elcometer 456 Laagdiktemeter

Elcometer is al meer dan zeventig jaar wereldleider in het ontwerpen, vervaardigen en leveren van inspectieapparatuur voor de coating-, beton- en metaaldetectie-industrie. Al sinds in 1947 de eerste meter werd vervaardigd is het Elcometers filosofie om toonaangevende, innovatieve en kwalitatief hoogwaardige producten te leveren in combinatie met een uitstekende service en een concurrerende prijs.

Door zich te concentreren op deze kernwaarden is Elcometer uitgegroeid tot een mondiaal netwerk met vertegenwoordiging in meer dan 70 landen.

Met ons uitgebreide productaanbod, dat specifiek voor de coatingsindustrie is ontwikkeld, bevindt Elcometer zich in een uitstekende positie om u de juiste oplossing te bieden voor uw inspectievereisten, wat en waar dan ook. Alle producten van Elcometer zijn ontworpen om aan de relevante nationale en internationale normen te voldoen

De Elcometer 456 zet een nieuwe standaard, betrouwbare en accurate laagdiktemetingen, om uw werk efficiënter uit te voeren. De Elcometer 456 is beschikbaar in drie verschillende modellen.

Iedere opvolgende meter beschikt over meer functionaliteit – van het instapmodel Elcometer 456 Model B tot het topmodel van het assortiment de Elcometer 456 Model T.

ESKENS PROCESS SOLUTIONS

D.W.RENZMANN Wasmachine voor onderdelen

In de verfindustrie kent men vooral de wasmachines voor het reinigen van kuipen en de destillatie units van D.W.Renzmann, maar deze Duitse machinefabrikant maakt ook kleinere wasmachines voor het veilig en gebruiksvriendelijk reinigen van machine onderdelen.

Een goed voorbeeld daarvan is de wasmachine TYPE HP.

Dit is een explosievrij, ATEX-compatibel apparaat voor het handmatig wassen met alle standaard oplosmiddelen.

Eigenschappen:

- Luchtdichte deksel en afzonderlijk reservoir voor de oplosmiddelen
- Gegalvaniseerd rooster om de onderdelen op schoon te maken
- Veiligheids-handborstel
- Handbediende klep voor het regelen van de oplosmiddelenflow
- Kick-plaat voor het activeren van de oplosmiddelentoevoer (dodeman controle)
- Pneumatische membraanpomp voor de toevoer naar de handborstel
- Optische niveau indicator
- Heavy-duty ventilator en vacuümklep
- Automatisch wasprogramma

Opties:

- Behuizing in RVS
- Automatisch vullen vanuit bestaande mobiele containers
- Pneumatisch bediend deksel
- Weekbak voor moeilijk te verwijderen verfvlekken

Meer info verkrijgbaar bij Eskens Process Solutions : info@eskens.com

 ESKENS
PROCESS SOLUTIONS

Eskens Process Solutions
Distributieweg 6
2404 CK Alphen aan den Rijn

www.eskens.com
+31 172 468046
info@eskens.com

HELMUT FISCHER MEETTECHNIEK BV

MMS INSPECTION DFT - ONZE NIEUWE LAAGDIKTEMETER

Met veel trots presenteren wij u onze nieuwe laagdiktemeter voor de natlak- en poedercoat-industrie!

De MMS Inspection DFT is in samenwerking met applicateurs en coating-inspecteurs ontwikkeld. Wij bieden u een waterdichte, stootvaste en stofdichte alleskunner voor een zeer scherpe prijs.

Een laagdiktemeter zoals deze bedoeld is, duurzaam en robuust. Eenvoudige verwerking van meetwaarden, draadloos via mobiele telefoon of via een computer. Mogelijkheid om foto, GPS-positie en commentaar toe te voegen. Visuele terugkoppeling tijdens het meten op een duidelijke display en meer-kleuren LED. Ook terugkoppeling via trillingen is aanwezig.

De MMS Inspection DFT ondersteunt de gangbare normen voor laagdiktemeting en is daarnaast voorgeprogrammeerd voor ISO 19840, SSPC-PA2 en IMO PSPC normen.

Laat u zich vrijblijvend adviseren door Fischer. Wij zijn meer dan 60 jaar actief als specialist op het gebied van coating meetsystemen. Wij staan voor eerlijk en betrouwbaar advies!

Helmut Fischer, "Measuring Made Easy"

Helmut Fischer Meettechniek BV
Tarasconweg 10
5627 GB Eindhoven

www.helmutfischer.nl
040 2482255
info@helmutfischer.nl

HILDERING PACKAGING B.V.

Innovatieve spanring voor de gehele supply chain

De meest gebruikte sluiting voor grote vaten (pails) is de deksel/spanring combinatie. Deze sluit het vat hermetisch af en zorgt voor een geweldige bescherming tijdens transport. Een spanring is veel makkelijker te openen en hersluiten dan het gangbare alternatief, de lipdeksel.

Bij een lipdeksel moeten immers wel zo'n 20 lipjes opengebogen worden voordat het deksel van het vat gehaald kan worden. Geen feest dus voor de eindgebruiker of degene die nog een tweede component of kleur mag toevoegen, maar het is wel lekker snel sluiten in de vullijn.

De conventionele spanring kan echter niet automatisch geplaatst worden en dat kost dus tijd en mankracht.

Daar is nu verandering in gekomen. Hildering presenteert Pails 2.0. Een reeks vaten met een speciale spanring die ook machinaal gesloten kan worden met een aangepaste aandrukplaat en daarna met de hand weer eenvoudig geopend en opnieuw gesloten. Het vernuft zit hem in een verend element waardoor de ring tijdelijk een grotere diameter kan krijgen bij het plaatsen.

Eindelijk een oplossing waar de hele supply chain én de eindgebruiker wat aan heeft!

HILDERING PACKAGING
TIN CAN SPECIALIST

Hildering Packaging B.V.
Zandvoortstraat 69
1976 BN IJmuiden

www.hildering.com
+31 (0)255 510409
info@hildering.com

LITHOS BENELUX BV

Lithos Benelux BV
Koningin Wilhelminahaven NZ 26
3134 KE Vlaardingen

www.lithosbenelux.nl
010 - 445 61 00
info@lithosbenelux.nl

ARASTIR 20 - Onze unieke technologie - Uw nieuwe mogelijkheden

Sinds kort levert LITHOS BENELUX de door ARALON ontwikkelde droge dispersies van organische pigmenten in poedervorm (ongeveer 3 µm).

Deze in Duitsland geproduceerde ingekapselde organische pigmenten bezitten een unieke hybride polymeermatrix met hoge alkalische stabiliteit en water compatibiliteit ter voorkoming van "staining" en "bleed-out".

ARASTIR-20 is formaldehyde-vrij en bevat geen VOC's, geen zware metalen en geen minerale oliën. Daarom is ARASTIR -20 bij uitstek geschikt voor de productie van (vinger)verf, lakken en coatings.

ARASTIR-20 zijn niet bedoeld als vervanging voor vloeibare dispersies of pasta's, omdat ze zwakker zijn in kleur. Integendeel, ze openen nieuwe mogelijkheden in verwerking en toepassing, die vaak alleen voorbehouden zijn aan anorganische pigmenten.

ARASTIR-20 is verkrijgbaar in 4 kleuren. Wij sturen u graag een sample toe om te testen.

NEN

PGS15 (on)mogelijkheden opslag van verpakte gevaarlijke stoffen

PGS 15 is de meetlat in Nederland waarin is aangegeven hoe opslag van verpakte gevaarlijke stoffen dient plaats te vinden zodat een voldoende veiligheidsniveau voor arbo, milieu en brand wordt gerealiseerd. De voorschriften uit PGS 15 zijn afgestemd op de fysische/chemische eigenschappen, hoeveelheden, veiligheidsmaatregelen en combinaties in opslag van de verpakte gevaarlijke stoffen. PGS 15:2016 is in 2017 aangewezen als BBT-document. Met deze training krijgt u voldoende basiskennis van PGS 15 en inzicht in de (on)mogelijkheden met betrekking tot de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen.

Waardering Hobéon SKO-VK

Aan deze training is een waardering in het onderhoudssysteem AH/VK toegekend van 1 punt. Het SKO-punt staat vermeld op het certificaat van deelname, deze ontvangt u na afloop van de training.

Na het volgen van de training:

- kent u de kernbegrippen uit de PGS 15: 2016 (WBDBO, gelijkwaardigheid, gemotiveerd afwijken, maatwerk etc.)
- kunt u de toepasbaarheid van PGS 15 toetsen en heeft u kennis van het opslaan tot 10 ton gevaarlijke stoffen
- kent u de voorschriften voor tijdelijke opslag

NEN
Vlinderweg 6
2623 AX Delft

www.nen.nl/basispgs15
015 2 690 391
training@nen.nl

HILDERING PACKAGING

SPECIALIST IN BLIKVERPAKKINGEN

voor alle soorten vulgoed

voor meer componenten

voor impact op het schap

voor veilig transport

**Al 60 jaar de beste verpakkingsopties
speciaal voor verf en chemie**

www.hildering.com